

VESTHIMMERLANDS KOMMUNE

STRATEGISK PLANLÆGNING FOR LANDSBYERNE

Maj 2026

Foto: Adam Weller

STRATEGISK PLANLÆGNING FOR LANDSBYERNE

Vesthimmerlands Kommune

Udarbejdet af BARK Rådgivning i tæt samarbejde med Vesthimmerlands Kommune som led i udviklingen af en langsigtet strategi for kommunens landsbyer.

Billeder og kortmateriale i dokumentet er udarbejdet af BARK Rådgivning, medmindre andet er angivet.

Rettigheder til alt materiale tilhører Vesthimmerlands Kommune og BARK Rådgivning.

Maj 2026

Vesthimmerlands
Kommune

BARK
RÅDGIVNING

Forord

I Vesthimmerland er der hver dag – og til hverdag – mange steder, hvor det er godt at leve. Steder, hvor ejerskab, sammenhæng og følgeskab skaber rammen om det gode hverdagsliv. Byrådet ønsker at understøtte, at dette også fremover gælder for kommunens mange landsbyer.

Med Vores Strategi 2022–2026 slog vi fast, at vi vil skabe et sted, hvor det er godt at leve. Et sted, hvor vi i fællesskab tror på vores styrker og arbejder for fælles visioner. Borgeren skal være i centrum – vi vil række hånden ud, indgå i dialog og udvikle landsbyerne i et partnerskab mellem Vesthimmerlands Kommune og borgerne. Kommunen bidrager med at sætte de overordnede rammer og understøtte udviklingen, mens borgerne tager ansvar og bidrager aktivt til at forme deres lokalsamfund. Udviklingen er et fælles ansvar, som vi løfter sammen. Ejerskab, sammenhæng og følgeskab er bærende værdier i den måde, vi sammen udvikler kommunen på.

Det gode liv handler om hverdagen, trivsel, fritid og nære relationer. Netop derfor spiller landsbyerne en afgørende rolle i Vesthimmerlands udvikling. De er ikke blot steder at bo, men steder at leve. I denne strategi sætter vi derfor et særligt fokus på landsbyerne, både de mindre landsbyer og de større lokalbyer, og på, hvordan deres forskellige forudsætninger kan danne grundlag for både en differentieret og målrettet udvikling.

Landsbyerne har gennem de seneste årtier været præget af store samfundsforandringer. Befolkningssammensætningen ændrer sig særligt med en forskydning af aldersprofilen, og flere landsbyer oplever en tilbagegang i indbyggertallet. Samtidig har centralisering af service, ændrede handelsmønstre og nye bosætnings- og arbejdsmønstre betydet, at mange landsbyer i dag har en anden rolle end tidligere.

For nogle landsbyer betyder det nye muligheder som attraktive bosætningssteder tæt på natur og fællesskab. For andre betyder det behov for omstilling og tilpasning af bygningsmasse, funktioner og lokale tilbud. Disse forandringer har skabt et pres på mange landsbyer, og stiller krav til landsbyernes omstillingsparathed.

Dét er vi bevidste om. Derfor besluttede Byrådet med vedtagelsen af Kommuneplanen 2021–2033 at styrke indsatsen for landdistrikterne gennem udarbejdelsen af en landdistriktspolitik og en strategisk planlægning for landsbyerne. Udviklingen har nemlig skabt et behov for en mere målrettet og differentieret planlægning, hvor udviklingen sker med afsæt i landsbyernes konkrete forudsætninger.

Med Landdistriktspolitikken fra 2021 blev rammerne for dialog og samarbejde mellem kommune og landsbyer styrket. Distriktsinddelingen med visionsråd og landdistriktsråd har skabt nye strukturer for lokal indflydelse og fælles handling. Gennem lokale udviklingsplaner og områdefornyelser er der allerede sat mange initiativer i gang – båret af ildhu, lokalt ejerskab og et stærkt samarbejde mellem borgere og kommune.

Denne strategi bygger videre på de mange indsatser, der allerede er i gang, og giver et fælles vidensgrundlag for de kommende års målrettede arbejde med landsbyudvikling i Vesthimmerlands Kommune.

Vores ambition er klar. Vi ønsker at styrke landsbyernes udviklingsmuligheder i et tæt følgeskab med borgerne i landsbyerne, at forankre ejerskabet til udviklingen i den enkelte landsby samt at sikre sammenhængen, så kommunens indsatser målrettes der, hvor de gør størst forskel.

Per Bach Laursen

Borgmester

Vesthimmerlands Kommune

Maj 2026

Indhold

FORORD	3
FORMÅL	6
LANDSBYERNE I VESTHIMMERLAND I FORANDRING	8
DEL 1: KOMMUNENS STRUKTURELLE UDGANGSPUNKT Landsbyernes rammer og forskelligheder	10
DEL 2: TVÆRGÅENDE STRATEGISK ANALYSE De fire landsbykategorier	24
DEL 3: LANDSBYPROFILER OG UDVIKLINGSRETNINGER Lokale karaktertræk, potentialer og prioriteringer	36

Rapporten er opbygget i tre dele.

Først belyses de overordnede strukturelle forhold i Vesthimmerlands Kommune gennem en læsning af landsbyernes geografiske placering, serviceforhold, landskabelige kvaliteter, forbindelser og lokale forskelligheder.

Herefter samles denne viden i en tværgående strategisk analyse, hvor de 18 landsbyer grupperes i fire landsbykategorier på baggrund af fem analyseparametre.

Afslutningsvis udfoldes de enkelte landsbyprofiler, hvor lokale karaktertræk, potentialer og mål for landsbyens udvikling samt virkemidler beskrives mere konkret.

Rapporten kan læses både som en samlet strategi og som et opslagsværk – afhængigt af om fokus er på den overordnede prioritering eller den enkelte landsby.

INTRODUKTION

Formål

Hvad er strategisk planlægning for landsbyer?

Planloven fastslår, at kommunerne skal arbejde strategisk med planlægning og udvikling af deres landsbyer. Det betyder, at kommunerne skal tage sammenhængende stilling til mulighederne for udviklingen af landsbyerne som en del af kommuneplanlægningen.

Det har Vesthimmerlands Kommune besluttet at gøre på baggrund af en analyse af landsbyernes styrker, udfordringer og udviklingsmuligheder. Med afsæt i både en tværgående analyse og dybdegående analyser af hver enkelt af de inkluderede landsbyer i en landsbyprofil, opstiller strategien en række indsatser [virkemidler], der vil understøtte den ønskede udvikling.

Planloven fastlægger, at den strategiske planlægning skal ske for landsbyer mellem 200 og 1000 indbyggere. Dette er også forudsætningen her med en enkelt undtagelse. Det betyder, at følgende byer indgår i analysen:

Aggersund, Fjelsø, Gedsted, Haubro, Hornum, Hvalpsund, Overlade, Ranum, Simested, Strandby, Ullits, Vegger, Vester Hornum, Vilsted, Vindblæs, Vognsild og Østrup samt Blære/Blære Stationsby. Strategien omfatter derfor kommunens 18 største landsbyer.

Vesthimmerlands Kommune har valgt at bruge Realdanias 'Længe leve landsbyerne' som metodisk inspiration til den bagvedliggende dataindsamling og kortlægning. [jvf. afsnit 4 for yderligere uddybning af metoden].

En vigtig pointe er ydermere, at landsbyerne i Vesthimmerlands Kommune også omfatter de mindre landsbyer og lokalområder, som på grund af indbyggertallet ikke indgår direkte i analysen. De mindre landsbyer er en væsentlig del af kommunens samlede landsbystruktur og indgår i mange tilfælde i tætte lokale sammenhænge med de analyserede landsbyer – både i hverdagsliv, fællesskaber og brugen af funktioner på tværs.

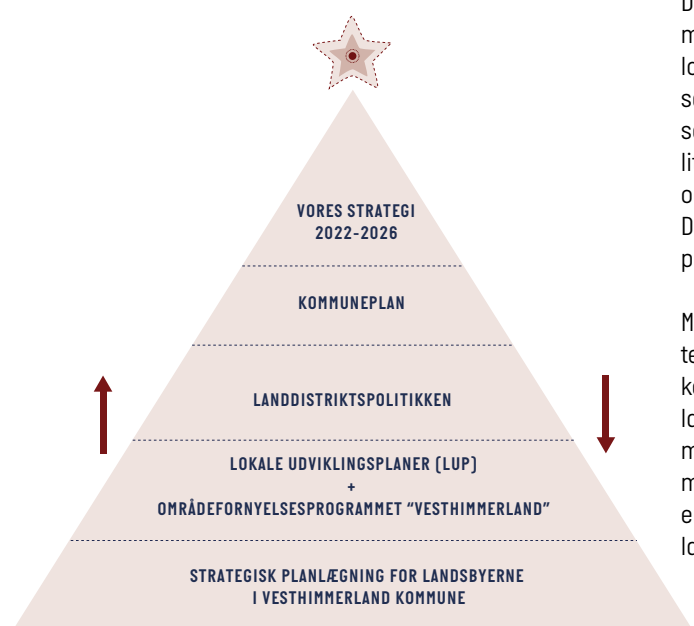
Derfor er distriktsinddelingen en central ramme, fordi den giver mulighed for at arbejde med udvikling på tværs af flere landsbyer og lokale relationer. De mindre landsbyer vil blive inddraget i de tiltag og indsatser, som Landdistriktsrådet og distrikternes visionsråd arbejder videre med i lokale udviklingsplaner.

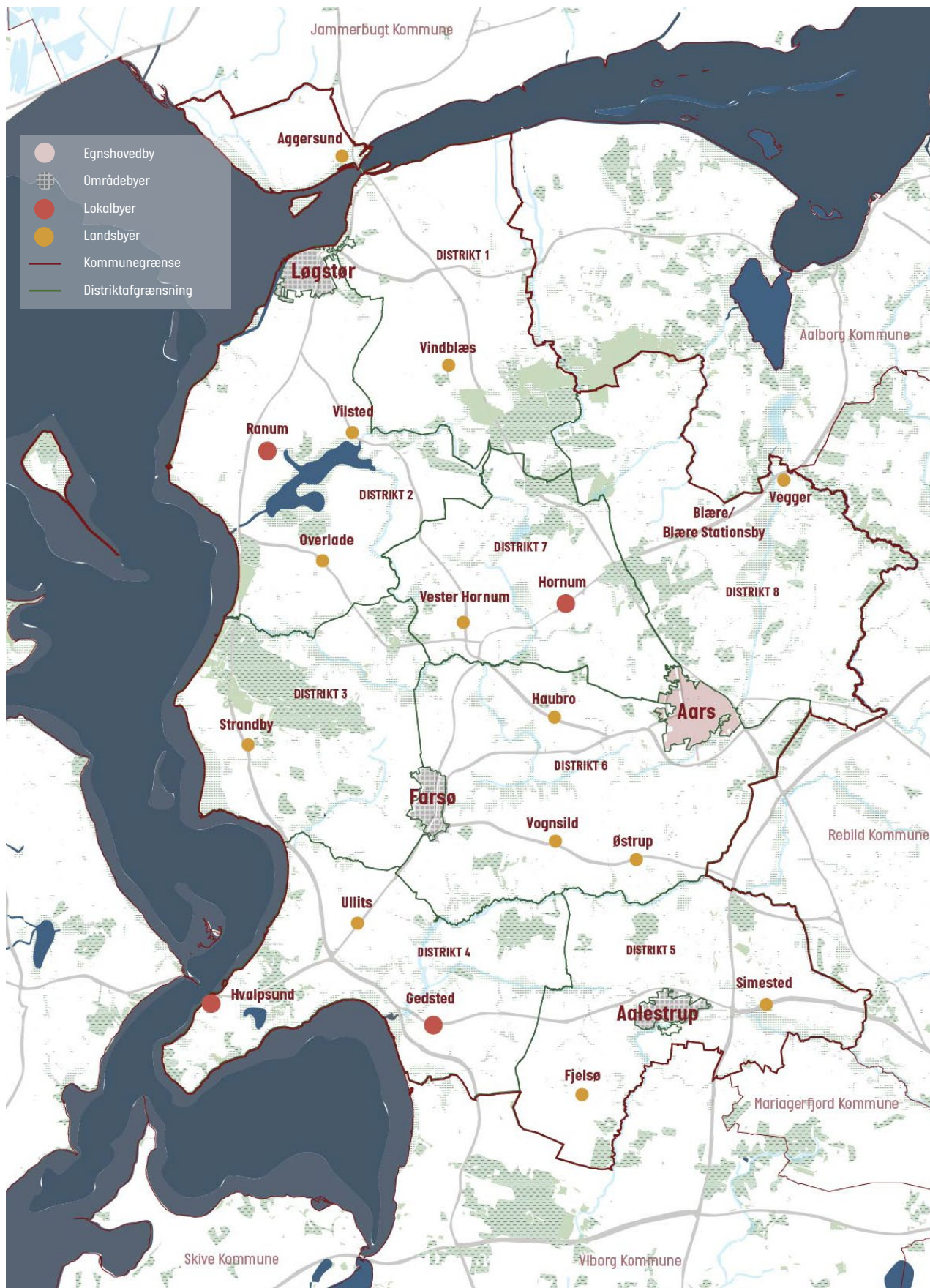
En strategisk planlægning for landsbyer gør det ikke alene

Strategien giver både kommune, landsbyer og borgere et fælles vidensgrundlag at stå på. Den giver et fælles kompas og følgeskab for den videre udvikling og ikke mindst ejerskab og handling. Strategien bygger på en analyse af landsbyernes forudsætninger, muligheder og udfordringer og giver derfor et sammenhængende og fremadrettet grundlag for udviklingen af kommunens landsbyer set på tværs og er samtidig også målrettet de 18 enkelte landsbyer. Den skaber større klarhed om landsbyernes forskellige udviklingsmuligheder og roller i såvel distrikter som i kommunen som helhed. Det betyder også, at den strategiske planlægning fungerer som afsættet for en differentieret tilgang til og prioritering af landsbyernes udvikling og indsatser, der understøtter udviklingen.

Den strategiske planlægning fungerer derved som bindeled mellem de overordnede kommunale planer og de konkrete lokale indsatser i de 18 landsbyer. Strategien er en del af sammenhængen mellem planstrategi og kommuneplan som det overordnede strategiske ophæng, landdistriktspolitikken som politisk ramme og de lokale udviklingsplaner og områdefornyelser som de konkretiserende redskaber. Dermed kobles kommunens langsigtede mål direkte til det praktiske udviklingsarbejde i landsbyerne.

Men den strategiske planlægning gør det ikke alene. Strategien peger på konkrete virkemidler, der kan omsættes til konkrete handlinger og projekter for at styrke den enkelte landsby som det gode sted at leve i Vesthimmerlands Kommune. Det skal ske på landsbyernes egne præmisser og med afsæt i dén civilsamfundskraft, der er til stede. Derfor er følgeskabet mellem landsby og kommune afgørende for landsbyernes fremtid.

Oversigt over Vesthimmerlands Kommunes egnshovedby, områdebyer, lokalbyer og landsbyer.

INTRODUKTION

Landsbyerne i Vesthimmerland i forandring

Landskab, historie og lokalt DNA

Formet af landskabet, historien og fællesskabet udgør landsbyerne i dag rammerne om den gode hverdag for næsten halvdelen af Vesthimmerlands indbyggere. Her er nærvær, sammenhold og fællesskab i højsædet gennem generationer.

Placeringen langs Limfjorden, de åbne landbrugslandskaber og de historiske forbindelser mellem de større byer har skabt landsbyerne med hver deres funktioner og identitet. Landsbyerne er vokset frem som naturlige knudepunkter for hverdagsliv – som samlingspunkter for handel, håndværk, skolegang og møder.

Disse forhold har givet Vesthimmerland et særligt lokalt DNA: Nærheden til fjorden og naturen, stærke landsbyfællesskaber, et aktivt foreningsliv og en tradition for lokalt engagement. Naturen opleves som en klar styrkeposition og som en fælles ressource på tværs af landsbyerne.

En forankret distriktsstruktur og lokale kræfter

Vesthimmerlands Kommune er kendetegnet ved en forankret distriktsstruktur, hvor landsbyer indgår i lokale sammenhænge præget af relationer, foreningsliv og fællesskaber. Distrikterne og visionsrådene udgør en vigtig organisatorisk ramme, hvor lokale kræfter og udviklingsinitiativer koordineres.

Udvikling opstår ofte nedefra gennem lokalt engagement, men samtidig er der forskelle mellem landsbyerne i forhold til civilsamfundsstyrke. Nogle landsbyer udviser en høj grad af handlekraft, mens andre steder har brug for støtte til opbygning og genstart af civilsamfundskraften. Denne forskellighed er et centralt vilkår for den fremtidige udvikling.

Samfundsforandringer i et lokalt perspektiv

Som i resten af landet er landsbyerne præget af større samfundsmæssige forandringer. Øget mobilitet, ændrede handelsmønstre, digitalisering og centralisering af servicefunktioner har ændret rammerne for hverdagslivet i landsbyerne. Demografiske forskydninger betyder både færre borgere, en større andel af ældre borgere, samtidig med at tilflytningen af udenlandske borgere i nogle landsbyer giver en udligning af de førstnævnte tendenser. Det bidrager til liv i lokalsamfundene, men kræver også en aktiv lokal indsats for at sikre integration og deltagelse i fællesskaberne og landsbyernes liv.

Mulighederne for at købe bolig i landsbyerne påvirkes i stort omfang af banker og realkreditinstitutters vurdering af lånemulighederne i den enkelte landsby. Her skiller Vesthimmerlands Kommune sig ikke ud fra landdistrikterne generelt i Danmark, hvor det opleves som sværere at få lån til huskøb i landsbyer.

Fællesskab, mødesteder og forskellige udviklingsspor

På tværs af de 18 landsbyer er nærhed og fællesskab bærende styrker. Forsamlingshuse, idrætsfaciliteter og mødesteder i naturen fungerer som afgørende sociale og kulturelle mødesteder. Mødestederne spiller en afgørende rolle for graden og rækkevidden af civilsamfundsstyrken. Mødestederne er grundlaget for den fælles bårne kultur, sammenhængen i hverdagslivet og et fælles følgeskab. Landsbyerne har udviklet sig forskelligt. Nogle landsbyer fungerer som det nære centrum i hverdagen – ofte dem med skole, dagtilbud og andre servicefunktioner – mens andre landsbyer primært fungerer som rolige bosætningsmiljøer, hvor borgerne pendler til arbejdspladser i kommunens større byer og nabokommunerne.

CENTRALE ARBEJDSREDSKABER I LANDDISTRIKTSUDVIKLINGEN

Vesthimmerlands Kommune arbejder med en række centrale arbejdsredskaber i den samlede landdistriktsudvikling, hvor denne strategiske planlægning også indgår. Arbejdsredskaberne udgør både en vigtig kontekst for nedenstående analyse samt indgår som virkemidler. Derfor gives her en kortfattet redegørelse.

Distriktsinddelingen med tilhørende **samarbejdsstruktur**, som består af visionsråd, Landdistriktsrådet samt medarbejdere i **Landsbycoach-ordningen**, faciliterer rådsarbejdet og har derved den daglige kontakt til landsbyerne. Inddelingen fungerer som bindeled mellem disse og er den vigtige lim mellem hverdagen i landsbyerne og kommunen. Distriktsinddelingen og samarbejdsstrukturen udgør dermed en fælles ramme omkring det gensidige følgeskab mellem de frivillige kræfter fra landsbyerne og både kommunens administration som byråd. Landsbycoach-ordningen fungerer som den tydelige 'ene indgang' til kommunen for landsbyernes beboere.

Vesthimmerlands Kommune anvender aktivt **den statslige ramme** til landsbyfornyelse som det andet centrale arbejdsredskab. Midlerne fokuseres primært til hhv. **nedrivninger** og **områdefornyelser** i landdistrikterne. Nedrivninger af nedslidte bygninger kan enten være et tilskud til private nedrivninger eller kommunens opkøb af bygninger med nedrivning for øje, herunder også opkøb

på tvangsauktioner. Områdefornyelserne er altså et samarbejde mellem de involverede landsbyer og kommunen. Områdefornyelser sætter gang i langsigtede projekter og udvikling, der også rækker ud over selve områdefornyelsesperioden, samtidig med at både landsbyernes og omegnens stedbundne potentialer sættes aktivt i spil.

Vesthimmerlands Kommune er en del af den Lokale Aktions Gruppe **LAG Jammerbugt-Vesthimmerland**, hvor EU-midler kan anvendes til udvikling af erhvervsliv, jobskabelse og understøttelse af gode levevilkår i landdistrikterne i Vesthimmerlands og Jammerbugt Kommune. LAG-midlerne er tillige med områdefornyelserne centrale midler til landdistriktsudviklingen.

Med kombinationen af projektpuljen til mindre og 'hurtige' projekter og områdefornyelsesmidlerne til de langsigtede projekter, der både har fokus på enkelte landsbyer og omkringliggende landdistrikt, arbejdes der med en balance mellem mikroinvesteringer og langsigtede strategiske indsatser, som tilsammen kan skabe både hurtige resultater og varig forandring i landsbyerne.

Del 1

KOMMUNENS STRUKTURELLE UDGANGSPUNKT *Landsbyernes rammer og forskelligheder*

Vesthimmerlands landsbyer er formet af både fysiske, sociale og strukturelle forhold, som tilsammen præger deres udviklingsmuligheder forskelligt. I del 1 redegøres der for de vigtigste faktuelle forhold, der danner grundlag for en tværgående analyse af landsbyerne

De 18 analyserede landsbyer

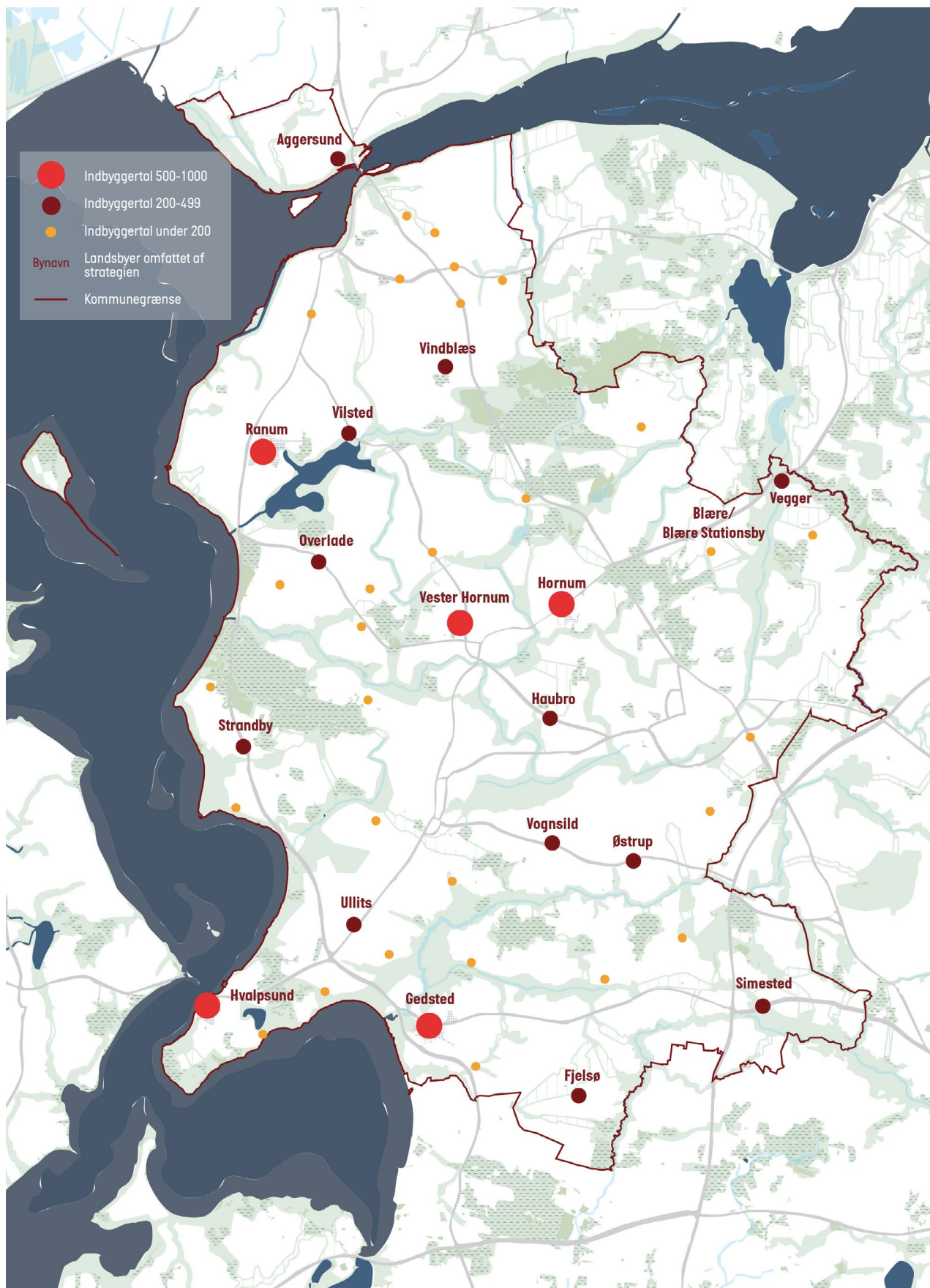
I strategien for landsbyerne i Vesthimmerlands Kommune er der gennemført en kortlægning og analyse af kommunens 17 landsbyer med mellem 200 til 1.000 indbyggere, som danner grundlag for den strategiske planlægning.

Herudover indgår Blære/Blære Stationsby indgår i analysen, selv om indbyggertallet ligger under den fastlagte størrelse. Landsbysamfundet er medtaget, fordi spørgeskemaundersøgelsen viser en markant civilsamfundsstyrke med et højt niveau af social kapital.

Strategien tager udgangspunkt i 17 landsbyer og et landsbysamfund (Blære) for at skabe et fælles analytisk grundlag. Vesthimmerlands mindre landsbyer er samtidig en vigtig del af den samlede landsbystruktur, og indgår i mange hverdagsmæssige relationer med de analyserede landsbyer – både i brugen af servicefunktioner, fællesskaber og lokale netværk.

DE 18 LANDSBYER/ LANDSBYSAMFUND	INDBYGGERE 2024
Aggersund	264
Blære/Blære Stationsby	151
Fjelsø	200
Gedsted	855
Havbro	386
Hornum	924
Hvalpsund	631
Overlåde	419
Ranum	934
Simested	232
Strandby	265
Ullits	277
Vegger	304
Vester Hornum	503
Vilsted	208
Vindblæs	211
Vognsild	231
Østrup	246

Indbyggere pr. 1. jan. 2024 [Danmarks Statistik]

Oversigt over landsbyernes indbyggertal

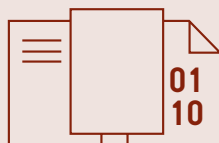
Metode

Proces og datagrundlag

Rapportens datagrundlag udgøres af forskellige, supplerende kvalitative og kvantitative data. Indledende desk research af planstrategi, kommuneplan og lokale udviklingsplaner samt allerede eksisterende analyser har kvalificeret analysen ved at skærpe den indledende forståelse for den lokale kontekst.

Borgerne i de 18 landsbyer har bidraget til det samlede datagrundlag ved at både at deltage i fokusgrupper for distrikterne samt en samlet udviklingsworkshop, hvor en 80% færdig analyse blev præsenteret. Tak for viden, indsigter og justeringer undervejs i løbet af processen.

Kombinationen af data har sikret en dyb viden om lokale og stedbundne særpræg samt overordnede forhold i Vesthimmerlands Kommune. Tilgangen har samtidig været at skabe et fælles faktisk grundlag for de 18 landsbyer, så både fælles mønstre og lokale forskelle kan analyseres og danne grundlag for strategiske prioriteringer. Analysen bygger på følgende:

REGISTERDATA

- Registerdata fra Vesthimmerlands Kommune
- Grundlag for analyse af demografi, bosætning og strukturelle forhold

INTERVIEWS

- Gruppeinterviews med visionsråd og borgere fra udvalgte landsbyer
- Interviews med nøglepersoner i Vesthimmerlands Kommune

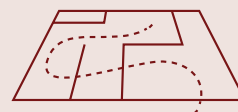
SPØRGESKEMA BLANDT BORGERE

- Spørgeskema udviklet af BARK
- Fokus på civilsamfundsstyrke og social kapital

WORKSHOPS OG KVALIFICERING

- Møder med styre- og projektgruppe
- Kvalificering med visionsråd og byråd

KORTLÆGNING

- Kortlægning af servicefunktioner og landskabstræk med geodata fra kommunen og offentligt tilgængelige data

Fem analyseparametre

Grundlag for analysen af de 18 landsbyer

De fem analyseparametre er udvalgt, fordi de samlet belyser centrale forhold for landsbyernes udviklingsvilkår i Vesthimmerlands Kommune. Parametrene favner både målbare strukturelle forhold som service, bosætning og demografisk udvikling samt stedbundne og sociale forhold som landskab og civilsamfundsstyrke.

Tilsammen skaber de et grundlag for at analysere landsbyernes styrker og udfordringer og danner grundlag for den tværgående kategorisering og landsbyprofilerne [se del 2 og del 3].

BOSÆTNING

Bosætningsforudsætninger, boligstruktur og tilgængelighed.

LANDSKAB

Landsbyens placering i landskabet og relation til natur og omgivelser.

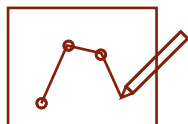
CIVILSAMFUNDSSTYRKE

Lokalt engagement, fællesskaber og social sammenhængskraft.

SERVICE

Adgang til daglige funktioner som skole, daginstitution, indkøb og fritidstilbud.

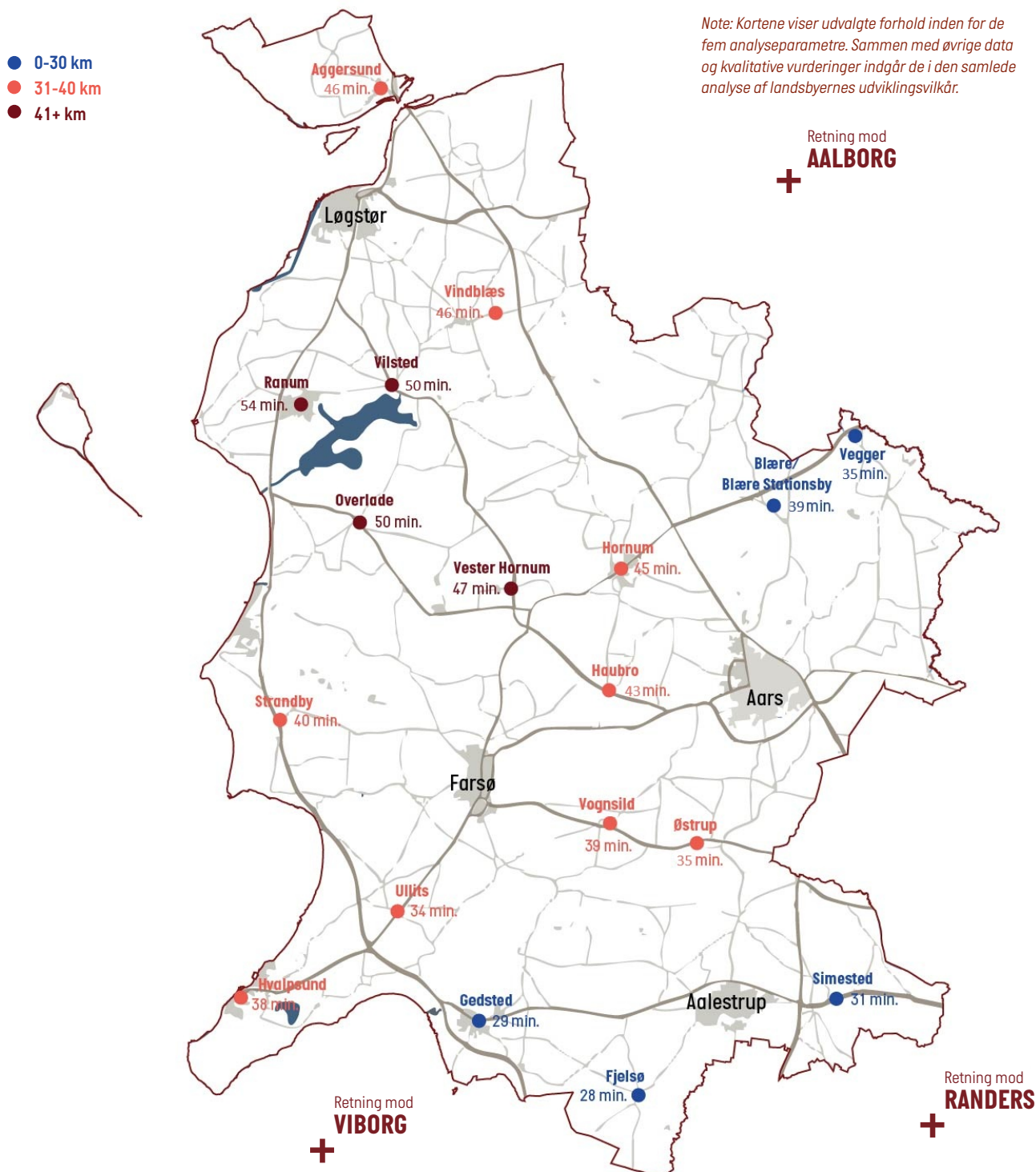

OMSTILLING

Demografiske forandringer, alderssammensætning og udviklingen i tomme boliger.

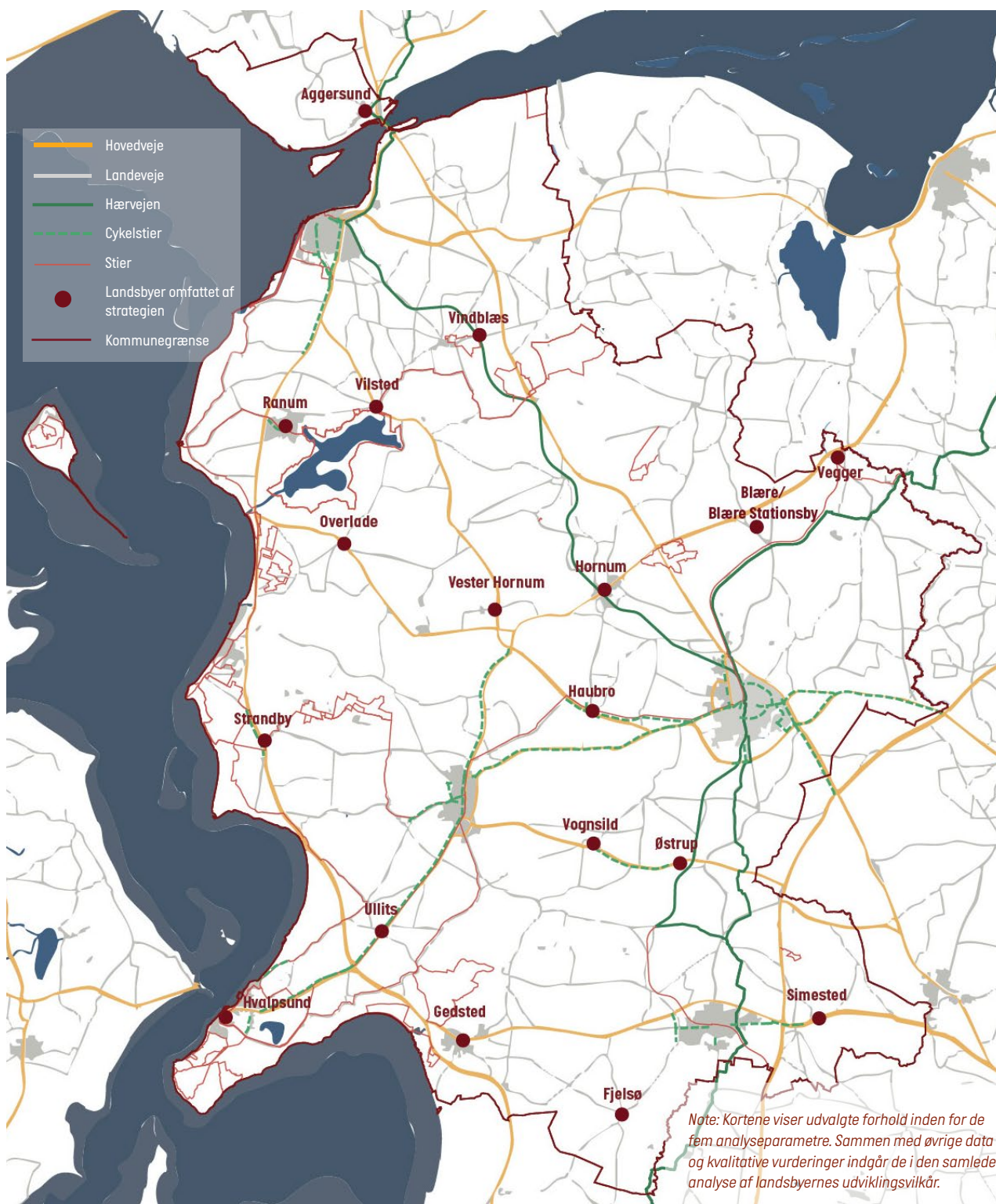
Kortene på de følgende sider viser centrale strukturelle og stedbundne forhold inden for de fem analyseparametre. De analyseres sammen med øvrige datagrundlag, herunder demografiske udviklingstal, registerdata, spørgeskemabesvarelser og kvalitative vurderinger som data i den samlede analyse.

Afstand til regionale byer og jobmarkeder

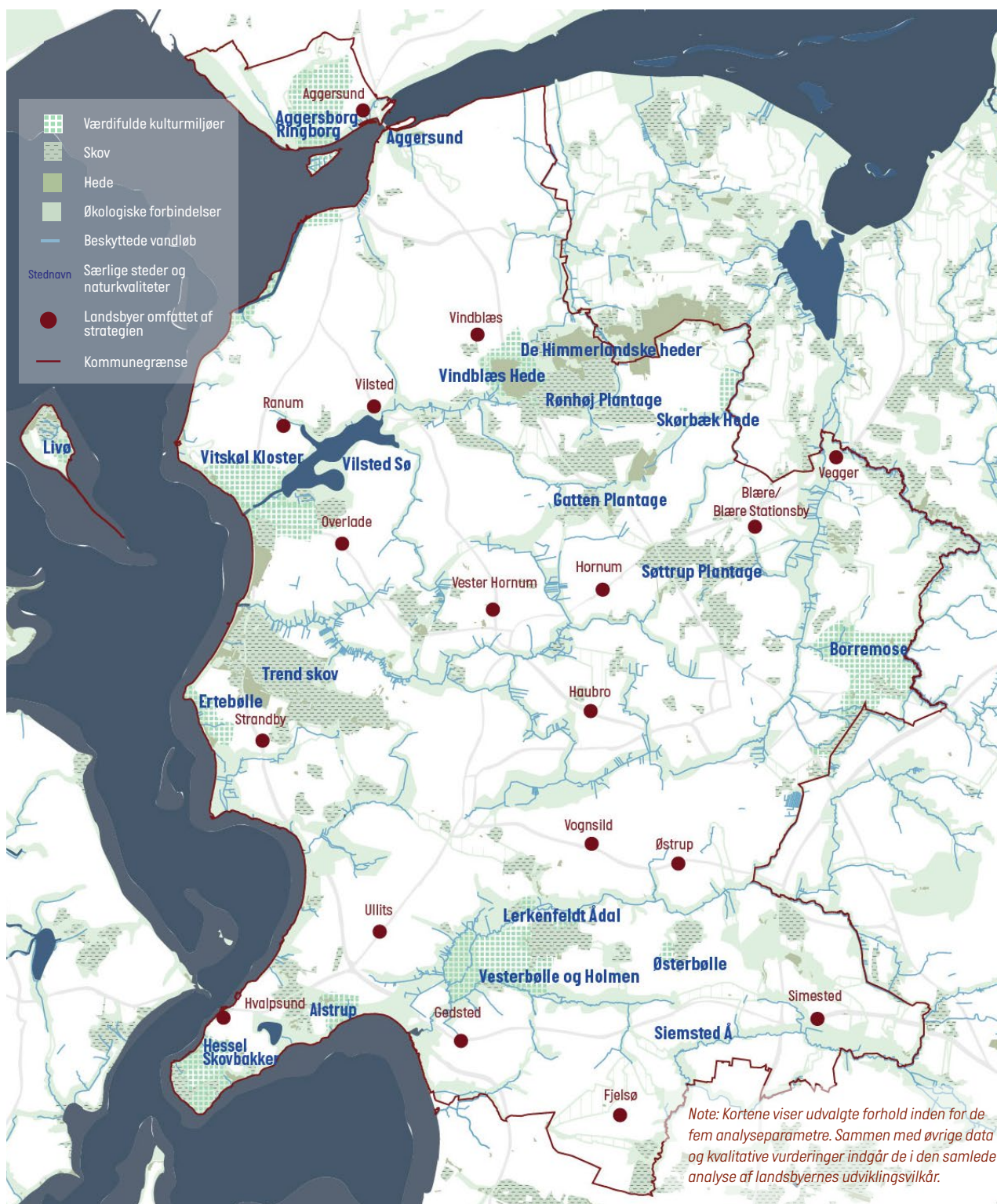
Arbejdsmarkedstilknytning og regionale forbindelser har betydning for landsbyernes udviklingsvilkår. Afstand til større byer uden for kommunen påvirker både bosætningen i relation til omfanget af pendling og hverdagslivet. Kortet viser landsbyernes relation til det omgivende arbejdsmarked og bidrager til forståelsen af deres geografiske placering i en større sammenhæng. Tidsangivelserne på kortet er beregnet ud fra transporttiden i bil til Viborg eller Aalborg centrum.

Veje og stier

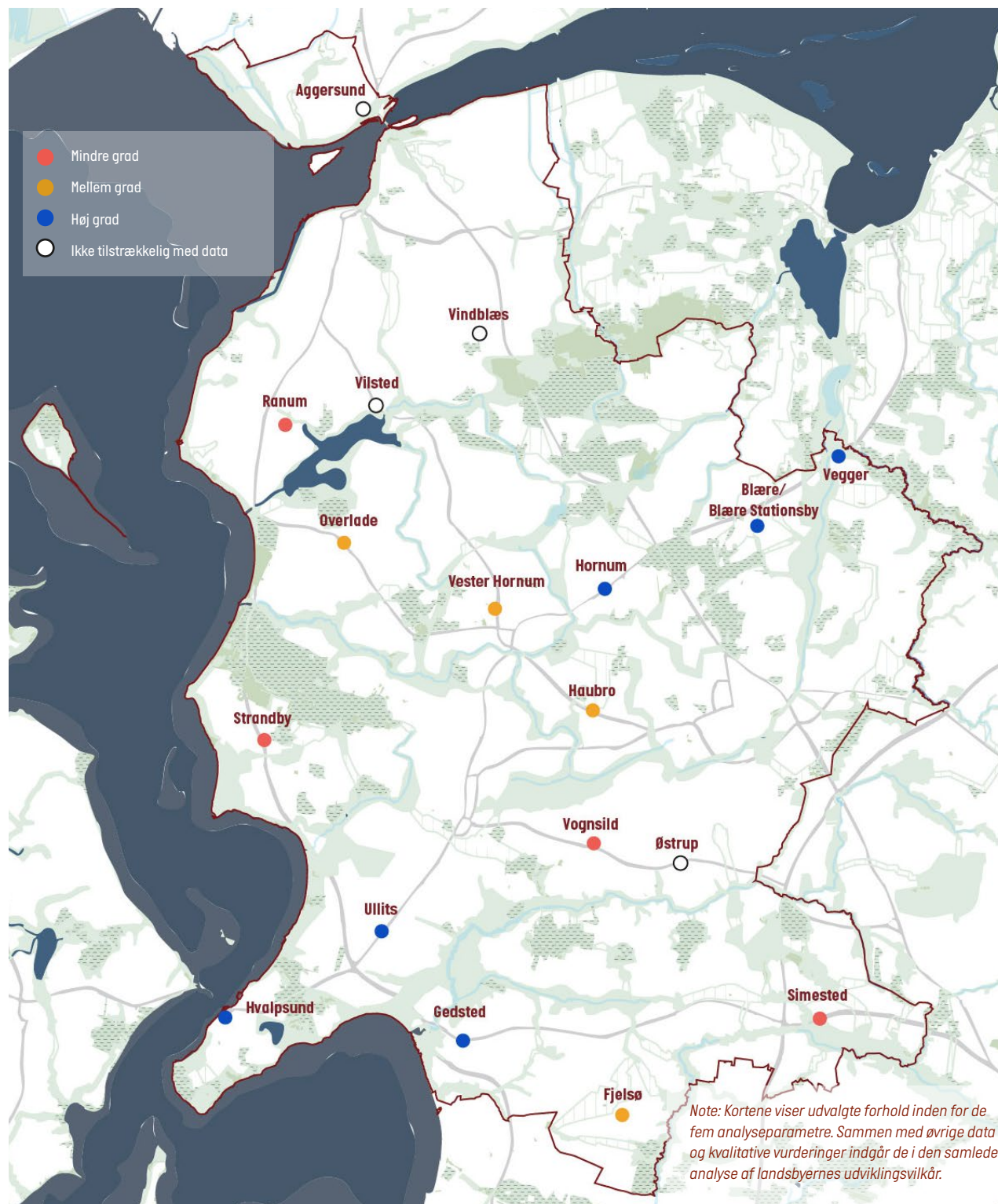
Kommunens interne vejforbindelser og stinet spiller en rolle for den daglige hverdagsmobilitet mellem landsbyer, servicefunktioner og fritidstilbud. Kortet viser hovedveje, landeveje, cykelstier og udvalgte stiforbindelser, som indgår i vurderingen af landsbyernes interne tilgængelighed.

Landskabskvaliteter

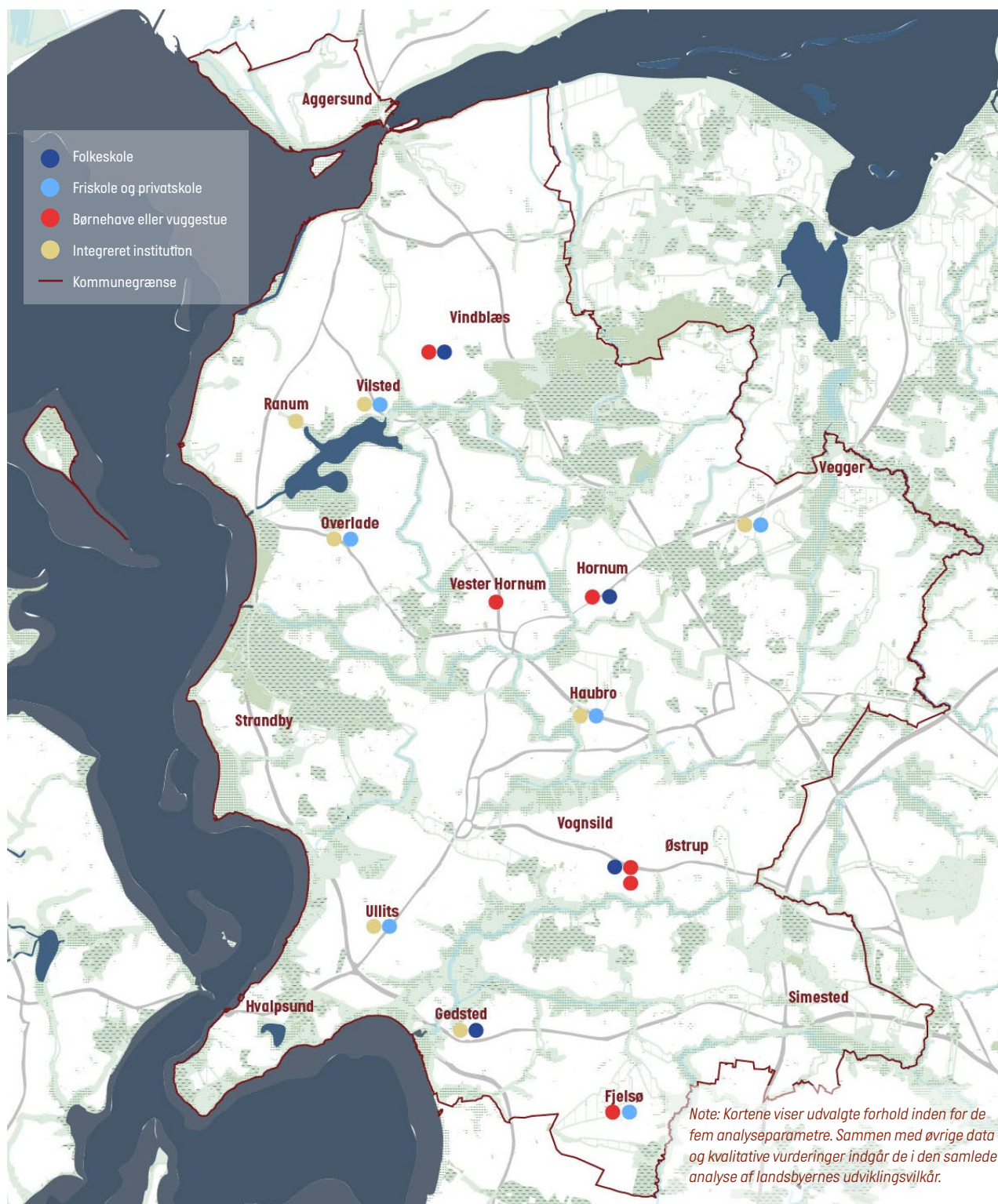
Landsbyernes placering i relation til natur, vand og større landskabstræk er en vigtig del af deres stedbundne kvalitet. Nærhed til natur og rekreative omgivelser har betydning for bosætningen, herunder kvaliteterne i hverdagslivet som den lokale identitet. Parameteret indgår derfor som en central del af den samlede analyse. Kortet viser udvalgte landskabelige forhold, som bidrager til forståelsen af landsbyernes stedlige potentialer.

Civilsamfundsengagement

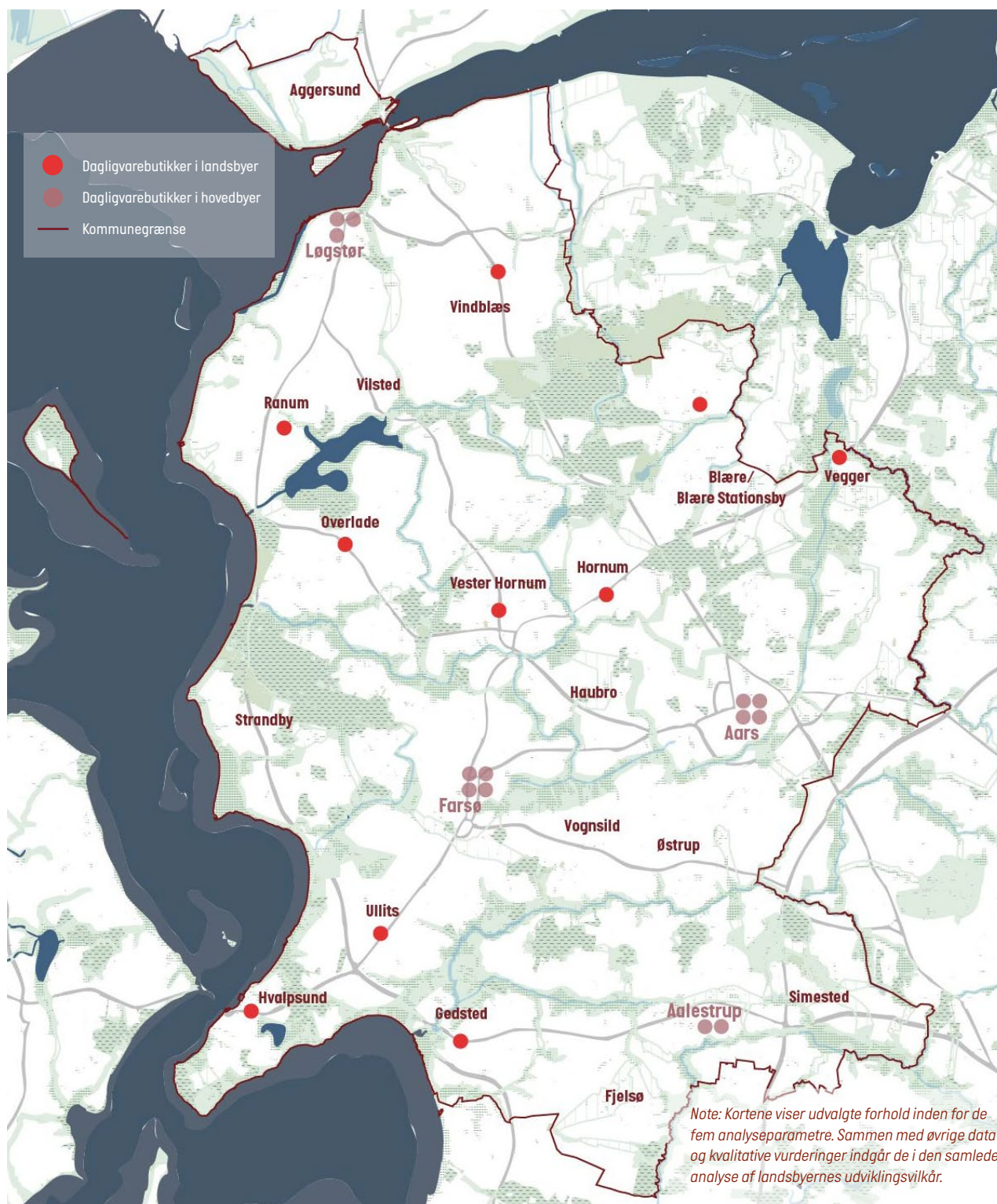
Lokalt engagement, foreninger og fælles aktiviteter er vigtige indikatorer for landsbyernes civilsamfundsstyrke. Civilsamfundsstyrken har betydning for både hverdagsliv, lokal identitet og evnen til at igangsætte udvikling. Kortet viser den gennemsnitlige score for civilsamfundsstyrken inddelt i tre kategorier. Scoren baserer sig for størstedelen af datagrundlaget på spørgeskemaundersøgelsen. Denne har således været en vigtig del i bidraget til at forstå landsbyens sociale ressourcer.

Skoler og dagsinstitutioner

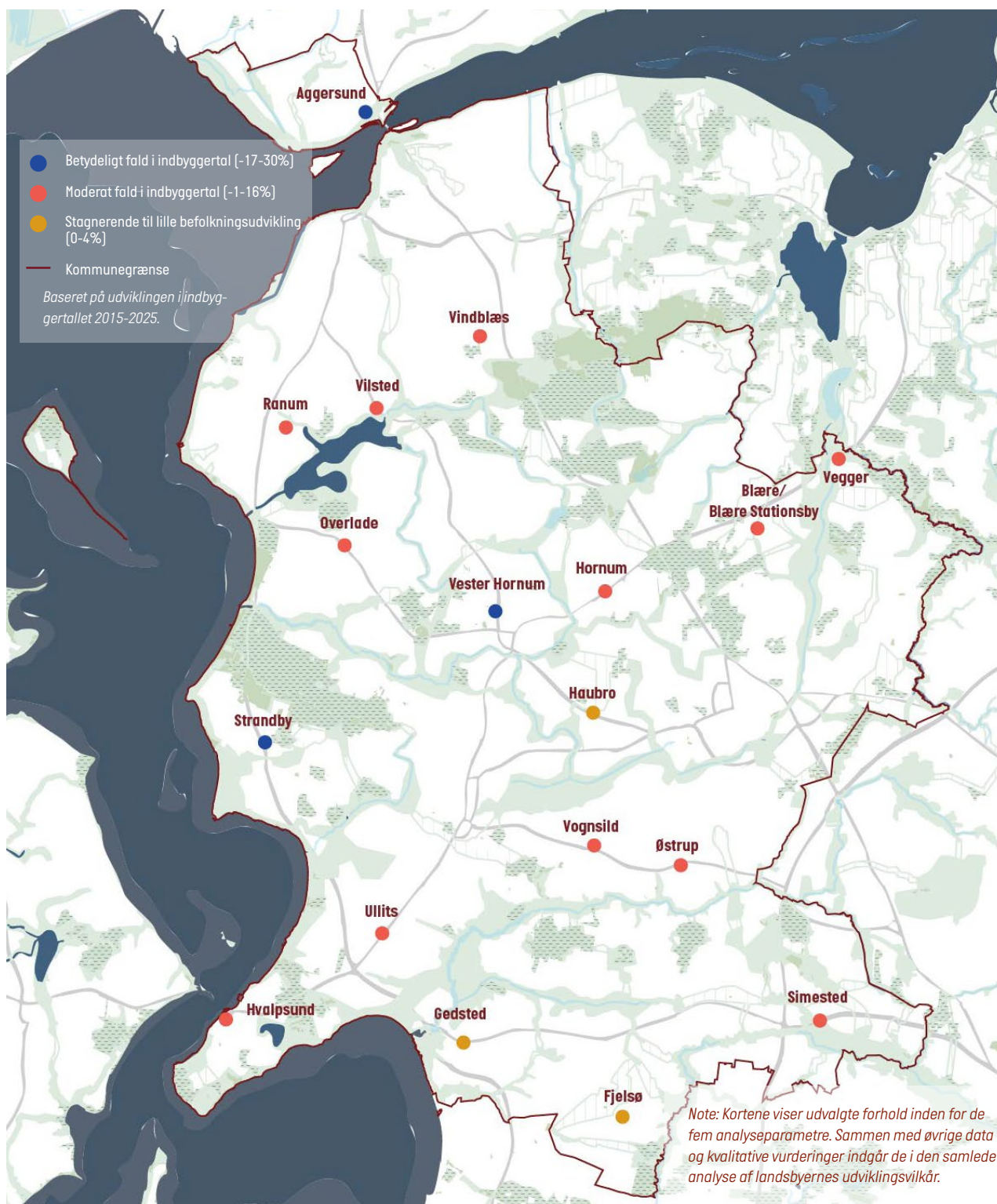
Tilstedeværelsen af skole og daginstitution er en central del af landsbyernes lokale forudsætningsgrundlag. Nærhed mellem vuggestue, børnehave og skole har betydning for børnefamilier og indgår derfor som et vigtig parameter i den samlede analyse. Tilbuddene varierer mellem landsbyerne og ses i sammenhæng med adgangen til funktioner i nærliggende byer.

Dagligvarebutikker

Dagligvarebutikker findes i nogle af kommunens landsbyer, mens andre er afhængige af indkøb i nærliggende landsbyer som hovedbyer. Derfor er også de større byer markeret på kortet, da deres funktion som handelscentre har betydning for landsbyernes hverdagsliv og servicegrundlag. Adgang til dagligvareindkøb indgår som ét af flere serviceforhold i den samlede analyse.

Befolkningsudvikling

Udviklingen i indbyggertallet kan have betydning for både efterspørgslen på boliger, det lokale hverdagsliv og grundlaget for service, fællesskaber og lokale initiativer. Kortet viser udviklingen i indbyggertallet i de enkelte landsbyer, inddelt i tre kategorier: betydeligt fald, moderat fald og stagnerende til lille befolkningsudvikling. Parameteren indgår som en del af den samlede analyse.

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, there's a large, irregularly shaped lake or pond. To the right of the lake, a road runs diagonally across the frame. Along the road, there's a small cluster of houses and buildings, some with red roofs. The surrounding area is filled with green fields, some of which are yellow, possibly due to rapeseed crops. In the background, there are more fields, a line of trees, and a small town or village. The overall scene is a typical Danish countryside.

Del 2

TVÆRGÅENDE STRATEGISK FORSTÅELSE

De fire landsbykategorier

**Analyserne viser, at landsbyerne
i Vesthimmerlands Kommune har
forskellige styrker, udfordringer og
udviklingsforudsætninger.
For at skabe et fælles strategisk
grundlag er landsbyerne blevet
segmenteret i fire kategorier,
som danner afsæt for fremtidige
prioriteringer og handlinger.**

Tværgående analyse

- Landsbykategorier

Den tværgående analyse af landsbyerne viser, at de kan segmenteres i fire kategorier. Hver kategori er fremanalyseret med udgangspunkt i de samlede datagrundlag og de fem analyseparametre: **Bosætning, service, landskab, civilsamfundsstyrke og omstilling.**

Analyseparametrene rummer både geografisk og strukturelt betingede vilkår samt handlemuligheder. Hvor parametrene bosætning, landskab og omstilling i høj grad er strukturelle rammer, er service og civilsamfundsstyrke parametre, hvor landsbyernes lokale handlekraft og kommunens strategiske greb kan gøre en forskel.

Dette afsnit beskriver de fire landsbykategorier i Vesthimmerlands Kommune og peger på relevante virkemidler for hver kategori.

De fire landsbykategorier

Hverdagslandsbyer – det nære centrum i hverdagen (Gedsted, Haubro, Hornum, Overlade, Ullits)

Lokalsamfund med en relativt bred palette af service og funktioner og med en bymønsterrolle som servicepunkt for et mindre opland.

Oplandslandsbyer – i netværk med naboerne (Fjelsø, Simested, Vegger, Vester Hornum, Vindblæs)

Landsbyer, der indgår i et lokalt netværk med en eller flere nærliggende landsbyer, hvor potentialet ligger i funktionssamarbejde og samspil mellem byerne.

Profillandsbyer – tydelig identitet og stærk tiltrækningskraft (Blære/Blære Stationsby, Hvalpsund)

Landsbyer med en markant profil knyttet til attraktive rammer, der især er attraktive for en bestemt livsfase og målgruppe.

Omstillingslandsbyer – hvor forandring kræver nye greb (Aggersund, Ranum, Strandby, Vogsild, Vilsted, Østrup)

Landsbyer med strukturelle udfordringer, hvor den gode omstilling skal understøttes af en tydelig strategisk målsætning og tilpasning.

LANDSBYKATEGORI

Hverdagslandsbyer

– det nære centrum i hverdagen

Hverdagslandsbyerne er kendetegnet af en robusthed, der er synlig i forholdet mellem niveauet af service, muligheder for bosætning og den demografiske udvikling. I disse landsbyer kan hverdagen fungere for borgere i flere livsfaser. Hverdagslandsbyerne er således ikke præget af en bekymrende grad af demografisk tilbagegang. De fremstår tværtimod som relativt stabile lokalsamfund med potentiale til fortsat at fungere som gode, robuste landsbyer for både egne borgere og et mindre opland.

Adgangen til daginstitutioner, skoler og dagligvareindkøb gør hverdagslandsbyerne attraktive for både børnefamilier, unge og ældre. Landsbyerne har samtidig aktive civilsamfund, hvor foreningsliv, frivillige initiativer og lokale fællesskaber spiller en central rolle.

Her varetages i forskelligt omfang ikke blot hverdagsmæssige funktioner som at drive skole, boldklub eller købmand. Interessesfællesskaberne opfylder på forskellige måder også omsorgsmæssige behov på hverdagsniveau som hentning og pasning af børn og hjælp med kørsel og anden hjælp.

Geografisk er hverdagslandsbyerne placeret i forskellige dele af kommunen, men fælles for dem er, at de generelt har gode forbindelser til kommunens hovedbyer og til det regionale arbejdsmarked. Offentlig transport og cykelforbindelser understøtter mobiliteten, og det er relativt let at pendle til arbejde, uddannelse og servicefunktioner uden for landsbyen. Hverdagslandsbyerne har generelt gode muligheder for rekreative oplevelser, mens nærheden til natur varierer mellem landsbyerne.

ANBEFALEDE VIRKEMIDLER

• Fasthold landsbyordningen (LBO)

Landsbyordningen (LBO) er et centralt greb for at fastholde grundlaget (antallet af børn) for landsbyernes skoler og daginstitutioner, da den er medvirkende til, at forældre med børn i daginstitution tilvælger den lokale skole. Landsbyens skole spiller også en afgørende rolle for idræts- og fritidsforeningers medlemsgrundlag og dermed for fritidslivet og landsbyens nære centrum i indbyggernes hverdag. At Vesthimmerlands Kommune fastholder sit arbejde med LBO'en er centralt, for at hverdagslandsbyerne kan fastholde sin rolle.

• Fasthold og styrk skolen som landsbyens centrale mødested

Skolerne i hverdagslandsbyerne er centrale – både som ramme for børnenes hverdag og som ramme for fritidsaktiviteter uden for skoletiden. For at skolerne fortsat kan have denne funktion – og den yderligere kan styrkes – kan både Vesthimmerlands Kommune og landsbyens forenings- og erhvervsliv bidrage ved, at LBO'en indgår i et tættere samspil med landsbyens forenings- og erhvervsliv. Her har Vesthimmerlands Kommune yderligere en rolle gennem udvikling af LBO'en samarbejder med nationale organisationer omkring børn og unges trivsel og dannelse [f.eks. det nuværende samarbejde mellem DGI og Vesthimmerlands Kommune].

• Fasthold udvekslingen af erfaringer mellem LBO og friskoler som private dagtilbud

Både LBO'erne, privat-/friskoler samt private dagtilbud har samme strategiske afsæt med at udvikle og fastholde et 'samlet børneunivers', hvor dagtilbud og skolen er en samlet og tryk ramme for landsbybørnenes hverdag. Vesthimmerlands Kommune afholder et årligt dialogmøde mellem kommunen og privat-/friskolerne samt dagtilbud, hvilket udgør et centralt dialogrum med udveksling af viden, erfaringer og inspiration. Herigennem kan kommunen og de private aktører i fællesskab understøtte stærke, lokale børne- og ungdomsmiljøer og bidrage til landsbyernes samlede udvikling. Både Vesthimmerlands Kommune, private dagtilbud og skoleaktører samt landsbyernes aktører bør bidrage til at fastholde dialogmødet og indgå i yderligere samarbejder.

• Prioritér en målrettet brug af landsbyens arealer til et mere varieret boligudbud

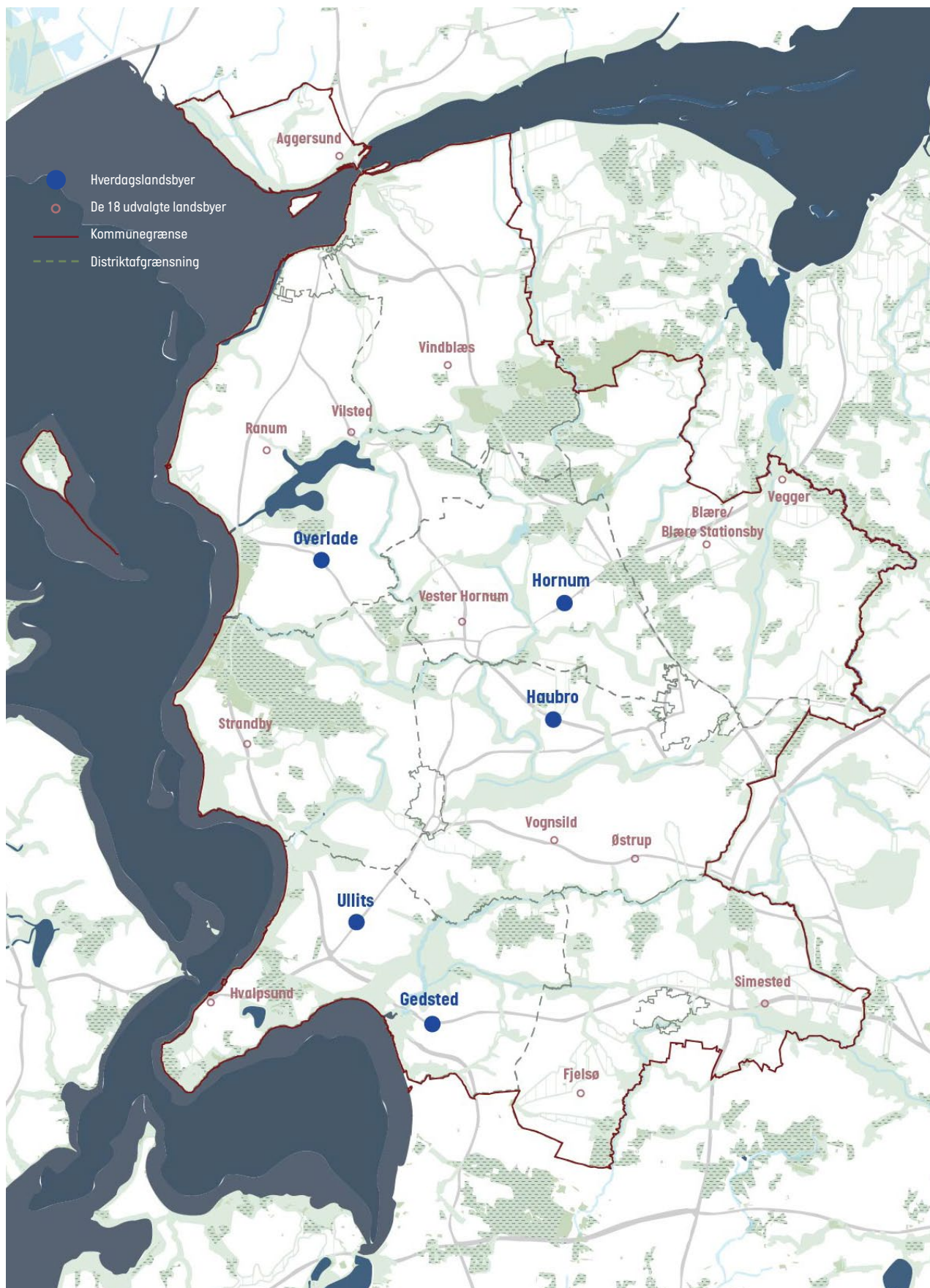
Vesthimmerlands Kommune bør arbejde for at øge mulighederne for en højere grad af huludfyldning og mulighed for opdeling af større matrikler samt bygninger med henblik på at skabe et mere varieret boligudbud. I hverdagslandsbyen er det f.eks. familieboliger med mindre friareal, mindre boliger rettet mod enlige samt lejeboliger, der kan bidrage med større variation og dermed imødekomme forskellige livsfaser. Her spiller Vesthimmerlands Kommune en rolle som myndighed på planområdet samt i relation til grundkapital lån til almene boliger. De almene boligforeninger spiller tillige en stor rolle ift. etablering og drift af almene lejeboliger.

• Styrk det lokale handelsliv gennem den målrettede indsats 'Handelslivet i landdistrikterne'

Vesthimmerlands Kommune igangsætter indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne', der gennemføres som et fireårigt projekt i perioden 2026–2029 med en målsætning om en fremtidig forankring i et nyt forening/handelsnetværk. Indsatsen vil understøtte landsbyernes 10 dagligvarebutikker og mikroerhverv gennem netværk og aktiviteter for at skabe øget synlighed, liv som lokal omsætning samt facilitere nye samarbejder mellem handelsaktører, foreninger og borgere. Denne indsats er central i den fremadrettede udvikling af landsbyerne.

• Boligstrategianalyse giver overblik og et realistisk blik på mulighederne

Som led i Vesthimmerlands Kommunes fokus på bosætning såvel i landdistrikterne som i hovedbyerne, bør kommunen få udarbejdet en boligstrategi. Denne giver en analyse af målgrupper, boligtypologier, ejerformer samt boligmarkedets evne til at omsætte disse. En sådan analyse vil også bidrage til landsbyborgernes viden om mulighederne i deres landsby – og særligt for hverdagslandsbyerne, hvor antallet af børn er afgørende for byens skole.

Udpegede hverdagslandsbyer (Gedsted, Haubro, Hornum, Overlade og Ullits)

Oplandslandsbyer

– i netværk med naboerne

Oplandslandsbyerne er en del af Vesthimmerlands Kommunes samlede landsbystruktur, der adskiller sig fra hverdagslandsbyerne ved at have begrænset, lokal hverdags-service og derfor i højere grad er afhængig af tilgængeligheden af disse i nabolandsbyen. Oplandslandsbyerne fungerer derfor i høj grad i et netværk med nabolandsbyen, hvor landsbyerne deler hverdags-service som f.eks. i Vegger, der har en selvstændig købmand beliggende i en bygning ejet af borgerne i byen, mens skole og dagtilbud findes i Blære. Hverdagslivet i oplandslandsbyerne er således tæt koblet til et større, lokalt opland.

Sammenlignet med hverdagslandsbyerne er oplandslandsbyerne karakteriseret ved lidt svagere forudsætninger for bosætning og en vis grad af omstilling. I relation til bosætning spiller særligt de trafikale og infrastrukturelle vilkår en væsentlig rolle. Oplandslandsbyerne deler sig overordnet i to grupper, hvor landsbyerne beliggende mere centralt i kommunen har en vis afstand til både kommunens og regionens hovedbyer samt færre busforbindelser og cykelstier. Det betyder, at det kan være vanskeligere at pendle til arbejde, uddannelse og service.

Omvendt ligger landsbyer såsom Fjelsø, Simested og Vegger i udkanten af Vesthimmerlands Kommune, hvor den geografiske placering giver bedre pendlingsmuligheder samt en tættere kobling til større byer i nabokommunerne.

Demografisk er oplandslandsbyerne præget af en vis grad af omstilling med et stigende antal ældre borgere og færre børn og unge gennem de seneste år. Udviklingen minder på nogle punkter om de landsbyer, der er mere udfordrede, men oplandslandsbyerne vurderes samtidig at have styrken i netop klyngedynamikken til nabolandsbyen, samtidig med at de også har et vist niveau af service.

Oplandslandsbyerne rummer typisk enten daginstitutioner og dagligvareindkøb eller skole og fritidsaktiviteter. Netværket er ikke en svaghed men et grundvilkår, og der ligger netop en styrke i fællesskabet mellem landsbyerne, hvor hverdagens funktioner på den måde deles.

Den samme netværkslogik gør sig gældende for civilsamfundsstyrken. Den kan fremstå lavere målt på landsbyniveau, men det betyder ikke nødvendigvis, at engagementet er lavt. Mange borgere deltager aktivt i foreninger, aktiviteter og fællesskaber – men blot i nabobyen fremfor i egen landsby.

Eksempler på dette ses tydeligt i relationerne mellem Vester Hornum og Hornum, hvor skolegang, fritidsliv og sociale aktiviteter i høj grad krydser landsbygrænser, mellem Vegger og Blære / Blære Stationsby samt Vindblæs og Skarp Salling, hvor dagligvareindkøb, skole og dagtilbud fordeler sig mellem byerne. Netværket mellem Simested, Testrup og Østerbølle samt Fjelsø og Klotrup supplerer hinanden og går på tværs af det lokale foreningsliv og fællesskaber.

ANBEFALEDE VIRKEMIDLER

• Arbejd målrettet med netværk mellem landsbyerne

Planlægning og udvikling bør tage udgangspunkt i landsbyernes indbyrdes netværk frem for i de enkelte byer, så funktioner, tilbud og indsatser ses i en samlet lokal sammenhæng, hvor landsbyerne supplerer hinanden. Netværksperspektivet er derved både en arbejdsmåde og en tilgang hos Vesthimmerlands Kommune såvel som hos landsbyerne, og som begge kan lære af erfaringerne fra. Desuden kan Landsbycoach-ordningen understøtte landsbyernes arbejde med at se hinanden i et netværksperspektiv, så det også bliver forankret fra landsbyernes eget perspektiv.

• Styrk lokale og borgerdrevne transportløsninger

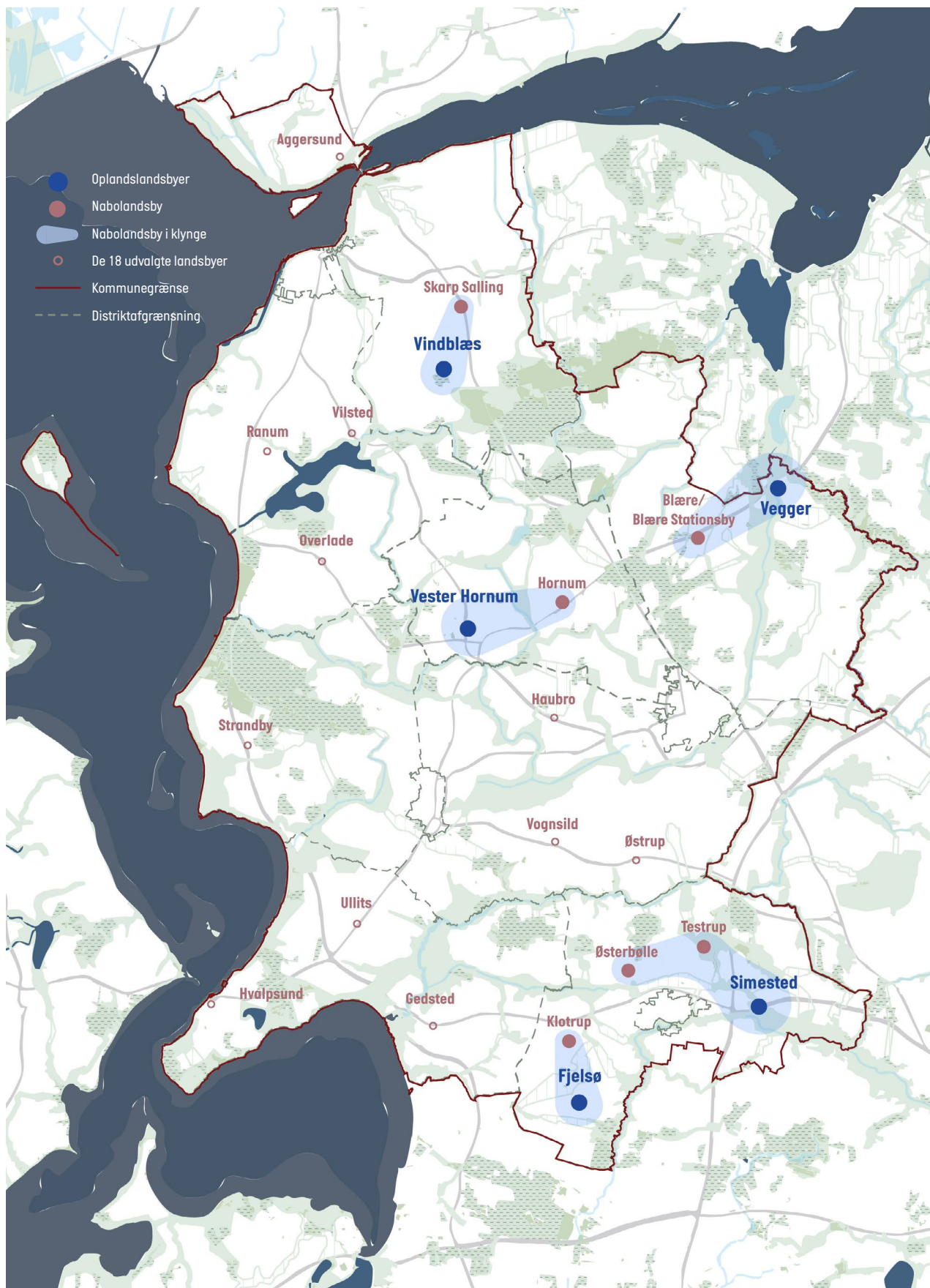
Der bør arbejdes aktivt med initiativer, der letter hverdagens gøremål omkring skole, fritidsliv eller indkøb på tværs af landsbyerne. Her spiller transport en afgørende rolle, hvorfor oplandslandsbyerne bør understøttes i at etablere borgerdrevne mobilitetsløsninger. Det kan ske ved en fælles inspirationsaften, som Landdistriktsrådet står for. Her kan der hentes inspiration hos Landsbybussen, Sønderborg Kommune eller Delebilordningen i Feldballe og Omegn, Syddjurs, hvor Distriktsrådet samarbejder med Byens Bil om ordningen.

• Styrk de fysiske forbindelser mellem landsbyerne

Der bør prioriteres stier, som gør det lettere at leve hverdagsliv på tværs af byer og understøtter pendling til indkøb, skole og fritidsliv. Dette kan med fordel ske i et samarbejde med kommunens stiplanlægning, herunder Hærvejen og Himmerlandsstien, samt andre rekreative stier og frivillige fra landsbyernes initiativer. Det bør dog altid være et samarbejde mellem landsbyen og kommunen, og her kan landsbyerne med fordel tage fat i Vesthimmerlands Kommunes Landsbycoach-ordning.

• Styrk det lokale handelsliv gennem den målrettede indsats 'Handelslivet i landdistrikterne'

Vesthimmerlands Kommune igangsætter indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne', der er et fireårigt projekt, som gennemføres i perioden 2026–2029 med en målsætning om en fremtidig forankring i en ny forening/handelsnetværk. Indsatsen vil understøtte landsbyernes ti dagligvarebutikker og andre mikroerhverv gennem netværk og aktiviteter. Dette med et formål om at skabe øget synlighed, landsbyliv som lokal omsætning samt at facilitere nye samarbejder mellem handelsaktører, foreninger og borgere. Denne indsats er central i den fremadrettede udvikling af landsbyerne.

Udpegede oplandslandsbyer [Fjelsø, Simested, Vegger, Vester Hornum og Vindblæs]

LANDSBYKATEGORI

Profillandsbyer

– stærk appel til bestemte målgrupper

Profillandsbyerne har en særlig tydelig tiltrækningskraft på særligt én borgergruppe. De er derimod ikke primært kendetegnet ved et højt serviceniveau eller en central funktion i bymønstret.

Fælles for profillandsbyerne er, at de har en høj grad af civilsamsfundsstyrke, der viser sig i et markant lokalt engagement og stærk social sammenhængskraft. Her findes aktive foreninger, stærke netværk og en udpræget vilje til selv at tage ansvar for udviklingen. Det lokale initiativ spiller derfor en stor rolle, og netop denne handlekraft er en central del af landsbyens profil.

Selvom profillandsbyerne deler dette grundtræk, er de indbyrdes meget forskellige. I 2026 er der to specifikke profillandsbyer samtidig med, at der er flere omstillingslandsbyer, der har potentiale til at blive profillandsbyer og dermed udvide antallet af profiler.

Den ene type profillandsby er kendetegnet ved at appellere til børnefamilier og har en tydelig identitet og fortælling om landsbyen som en ramme for det trygge hverdagsliv. I landsbyen

findes skole, daginstitution og et stærkt foreningsliv, som gør landsbyen attraktiv som et trygt og fællesskabsorienteret bosted. Den demografiske udvikling afspejler netop profilen med vækst i antallet af børn og unge og mindre vækst eller stagnering i andelen af ældre. Civilsamfundet spiller en bærende rolle i at fastholde landsbyens udviklingsdynamik.

Den anden type profillandsby er i højere grad drevet af særlige landskabelige og rekreative kvaliteter. Kombinationen af natur, kystnær beliggenhed og muligheden for at kunne bosætte sig i et sommerhusområde appellerer især til pensionister og ældre voksne eller voksne uden hjemmeboende børn. Her er tiltrækningskraften knyttet til ro, livskvalitet og rekreative muligheder samt et aktivt kultur- og foreningsliv snarere end til muligheden for lokale servicefunktioner.

Profillandsbyerne viser dermed, at et tydeligt fokus på kombinationen af specifikke borgergrupper og stedbundne kvaliteter og dermed identitet kan være lige så stærk en udviklingsmotor som service og central geografisk placering.

ANBEFALEDE VIRKEMIDLER

• Synliggør og styrk landsbyens profil

Landsbyerne bør arbejde med en målrettet formidling af de lokale fortællinger og initiativer, der understøtter landsbyens særlige profil. Her spiller borger- og beboerforeningernes hjemmesider samt aktivitet på sociale medier en stor rolle. Derudover bidrager kommunikationen fra Vesthimmerlands Kommune og Visit Himmerland også væsentligt til at synliggøre landsbyernes kvaliteter over for både besøgende, potentielle tilflyttere og deltidsbeboere.

• Styrk de fysiske rammer, der understøtter profilen

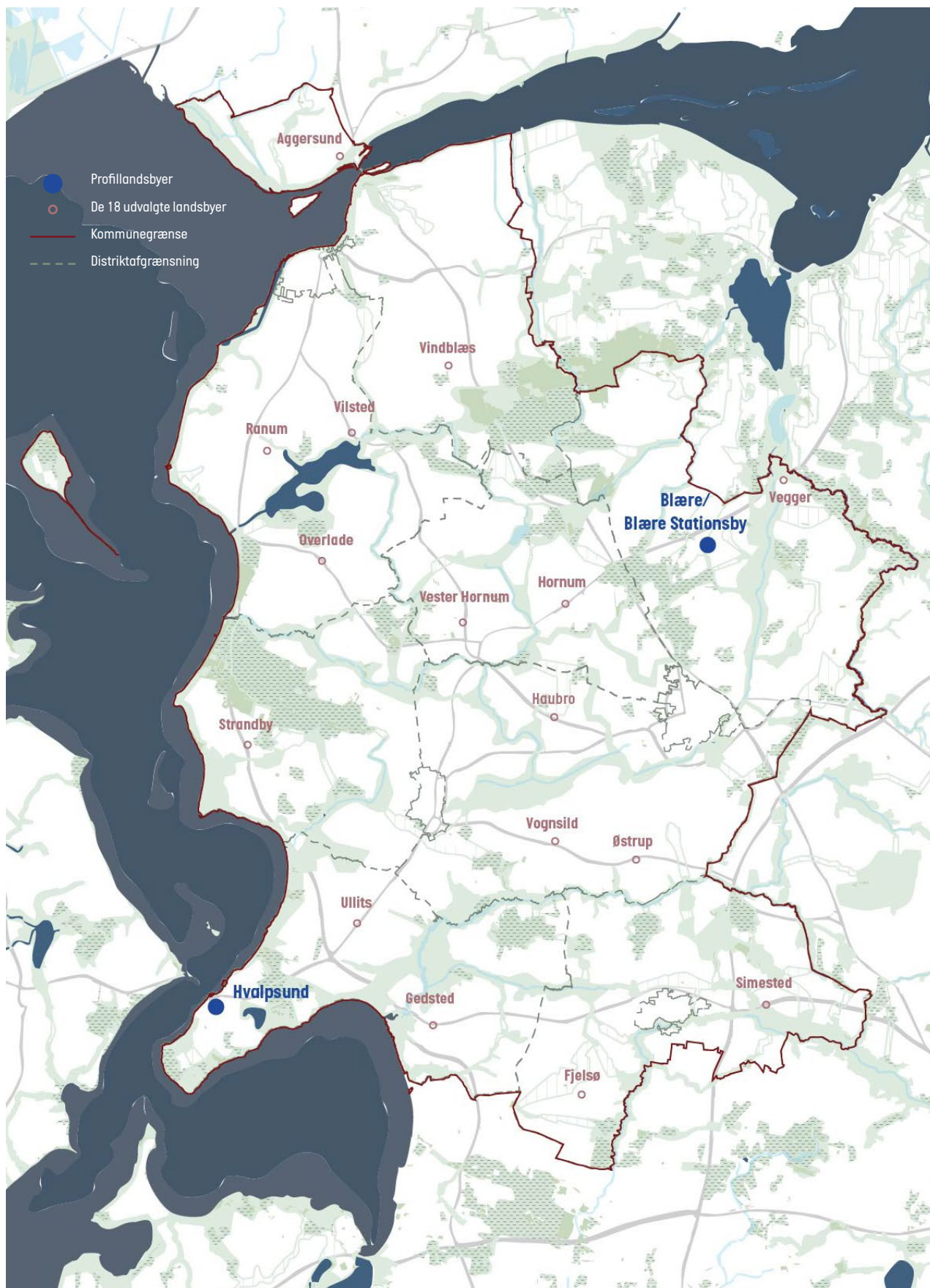
Landsbyernes profil vil blive yderligere styrket ved at udvikle og bearbejde de fysiske rammer, der kendetegner landsbyen. Det kan f.eks. være at sammentænke fritidstilbud til børn og andre målgrupper og skabe en nærhed mellem funktioner som f.eks. i Blære, hvor forsamlingshuset er bygget sammen med Blære Idrætsforenings klubhus. Her er landsbyerne initiativtagere, men det vil være en fordel at få sparring fra Vesthimmerlands Kommunes Landsbycoach-ordning.

• Priorité en målrettet brug af landsbyens arealer til et mere varieret boligudbud

Vesthimmerlands Kommune bør arbejde for at øge mulighederne for en højere grad af huseudfyldning og mulighed for opdeling af større matrikler samt bygninger med henblik på at skabe et mere varieret boligudbud. For profillandsbyerne bør der være en opmærksomhed på at variere boligudbuddet, så det understøtter og styrker netop landsbyens profil.

• Områdefornyelsen er en vigtig dynamo til at skærpe den ønskede profil

Vesthimmerlands Kommune bør fortsætte med den meget klare prioritering af midler til områdefornyelser i landsbyerne. Områdefornyelsesprogrammerne giver mulighed for både at udarbejde en helhedsplanlægning for et større område i landdistrikterne samt konkrete nedslag i form af faciliteter, der kan sætte gang i den ønskede udvikling af landsbyen. Områdefornyelserne skal derfor ses som afgørende igangsættelse, der kan skærpe landsbyens ønskede profil overfor nye hel- eller deltidsbeboere som besøgende og turister.

Udpegede profilandsbyer [Blære/Blære Stationsby og Hvalpsund]

Omstillingslandsbyer

- hvor forandring kræver nye greb

Omstillingslandsbyerne befinder sig i en tydelig forandringsproces. De er ikke i akut afvikling, men præget af en gradvis og tydelig svækkelse af forudsætningerne for levedygtighed. Udviklingen kræver derfor nye måder at tænke fremtidens landsbyliv på, hvor fokus i højere grad er på tilpasning, prioritering og ikke mindst nye perspektiver på landsbyens udvikling.

Landsbyerne er demografisk kendetegnet ved en stigende andel ældre borgere og et fald i antallet af børn og unge. Sammenlignet med både hverdags- og oplandslandsbyer ses færre børnefamilier, hvilket gradvist svækker grundlaget for lokale servicefunktioner og foreningsliv. Bosætningsvilkårene minder på flere punkter om oplandslandsbyernes, men uden at omstillingslandsbyerne i samme grad indgår i stærke netværk eller kan trække på nabobyers funktioner. Det gør dem mere sårbare over for demografiske og strukturelle forandringer.

Der er en civilsamfundskraft til stede i landsbyerne, men den fremstår mere skrøbelig end i de øvrige landsbykategorier. Engagementet bæres ofte af få nøglepersoner, og der er generelt færre stærke netværk og mødesteder. Til sammen betyder det, at den lokale kapacitet til selv at drive større udviklingsinitiativer kan være begrænset.

Flere af omstillingslandsbyerne rummer dog væsentlige kvaliteter i deres omgivelser. Nærhed til naturområder, rekreative stier og kulturmiljøer udgør et potentiale og er de grundlæggende greb, der skal aktiveres, for at omstillingslandsbyerne reelt omdannes og ikke lever et stille liv hen mod en afvikling. For landsbyerne er under omdannelse – og det skal ses som en mulighed. En mulighed for at flytte landsbyen ud af omstillingslandsbykategorien og hen i en anden kategori og dermed en ny og realistisk udviklingsmodel.

ANBEFALEDE VIRKEMIDLER

• Måltret brug af nedrivningsmidler

Vesthimmerlands Kommunes indsats for nedrivning bør så vidt muligt fokuseres i omstillingslandsbyerne. Det gælder såvel tilskud til private nedrivninger som til kommunale opkøb og nedrivninger. En målrettet indsats kan bidrage til at reducere tomme og nedslidte bygninger og skabe bedre fysiske rammer for landsbyernes videre udvikling.

• Aktiv anvendelse af fleksboligordningen

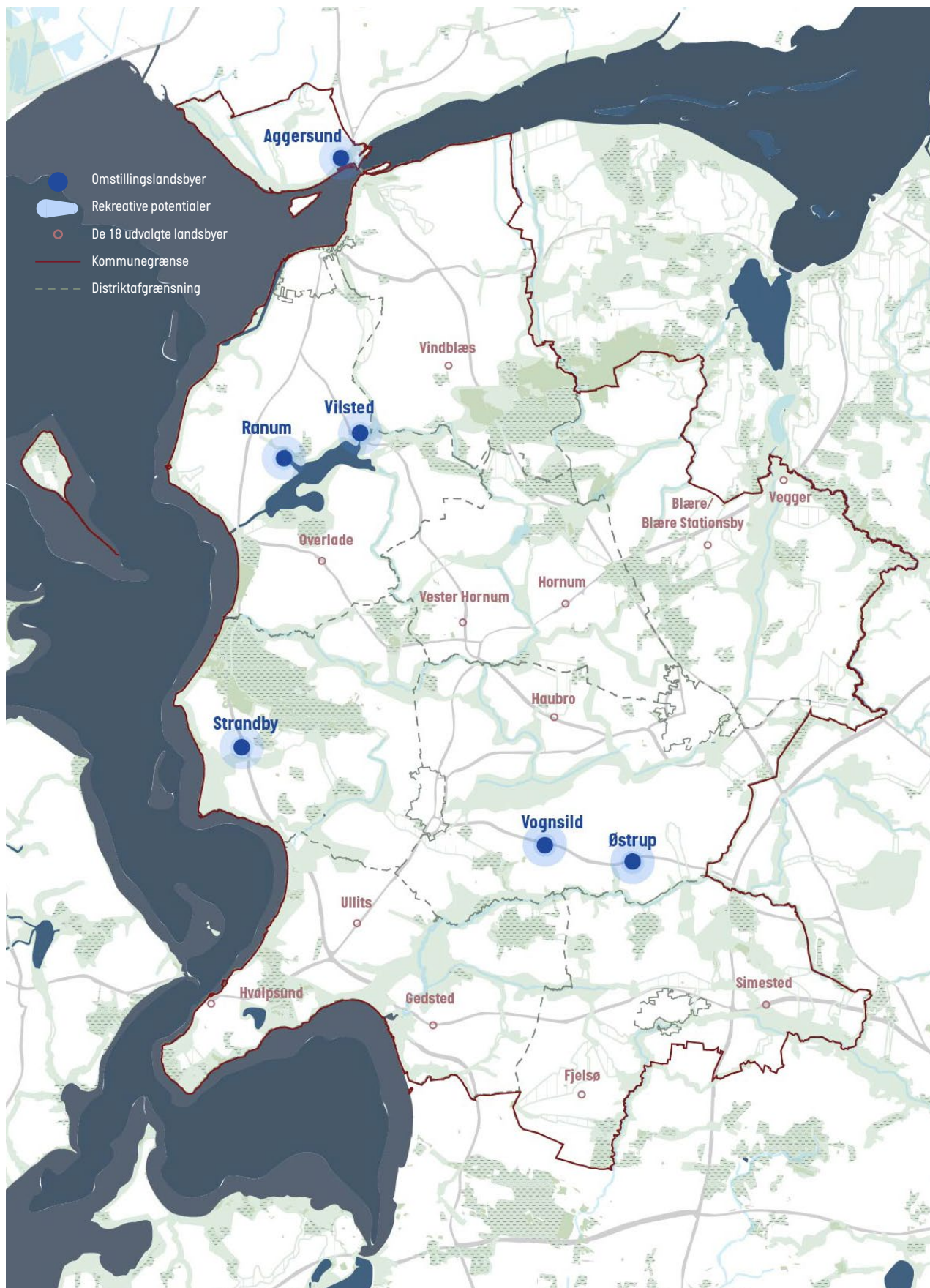
Vesthimmerlands Kommune bør analysere og overveje mulighederne for at anvende fleksboligordningen. Det vil særligt have betydning for de omstillingslandsbyer, hvor den fremtidige udvikling særligt skal fokusere på deltidsbeboere. Aktiv arbejde for og med deltidsbeboelse kan bidrage til at stabilisere boligmarkedet og skabe nye anvendelser i områder med begrænset efterspørgsel. Viden og inspiration kan bl.a. hentes hos CRT (om deltidsbeboelse i landkommuner, [link](#)).

• Understøt civilsamfundets handlekraft

Kommunen bør indtage rollen som den igangsætter, der skaber rammerne for dialog og samarbejde i omstillingslandsbyerne for dermed at bidrage til at motivere lokal handlekraft. Ved at være igangsætter understøtter kommunen, at landsbyernes civilsamfundskraft genstartes. Det er en afgørende forudsætning for den videre udvikling og for, at kommunen får følgeskab af landsbyen, og landsbyen tager ejerskab for den fremtidige udvikling. Her spiller både omstillingslandsbyernes borger- og beboerforeninger samt kommunens Landsbycoach-ordning også en væsentlig rolle.

• Områdefornyelsen er åbningstrækket

Vesthimmerlands Kommune bør fortsætte med den meget klare prioritering af midler til områdefornyelser i landsbyerne. Områdefornyelsesprogrammerne giver mulighed for både at udarbejde en helhedsplanlægning for et større område i landdistrikterne samt for igangsættelse af konkrete nedslag i landsbyen i form af faciliteter, der kan sætte gang i den ønskede udvikling af landsbyen. Områdefornyelserne skal derfor ses som et afgørende 'åbningstræk', der kan understøtte, at landsbyen træder ud af sin omstillingsprofil og ind i en ny udviklingsretning.

Udpegede omstillingslandsbyer [Aggersund, Ranum, Strandby, Vilsted, Vognsild og Østrup]

Del 3

LANDSBYPROFILER OG UDVIKLINGSRETNINGER

Lokale karaktertræk, mål og virkemidler

I denne del zoomes der ind på de 18 landsbyer enkeltvis gennem landsbyprofiler. Profilerne giver et billede af den enkelte landsbys karaktertræk og potentialer. For hver enkelt landsby er et anbefalet udviklingsmål samt virkemidler, der vil understøtte at målet kan opnås. Landsbyprofilerne tager afsæt i landsbykategorierne, og kobler dem til landsbyens lokale forhold og udviklingsmuligheder.

Landsbyprofiler - de 18 landsbyer

Afsnittet præsenterer en samlet profil for hver af de 18 landsbyer. Afsnittet er opbygget som et opslagsværk, hvor det er muligt at finde den enkelte landsby og læse, hvad der understøtter opnåelsen af målet.

Formålet med landsbyprofilerne er ikke at sammenligne landsbyerne med hinanden, men at skabe en nuanceret indsigt i hver enkelt landsbys særlige forudsætninger og muligheder. Profilerne skal danne grundlag for, at kommunen kan arbejde strategisk og differentieret med udviklingen af de enkelte landsbyer. Udviklingen af den enkelte landsby bør altid tage afsæt i stedets særlige kvaliteter og samtidig ses i sammenhæng med de større forbindelser og muligheder uden for landsbyen, som kan styrke dens identitet, funktion og potentiale.

Hver landsbyprofil tager afsæt i landsbykategorierne, der er præsenteret tidligere i strategien. Landsbyerne beskrives derfor i sammenhæng til deres overordnede kategori, og kategoriens virkemidler, samtidig med de særlige lokale forhold.

I profilerne kombineres de forskellige typer data. Rosetdiagrammet formidler de kvantitative data fra spørgeskemaundersøgelsen og registerdata, mens de kvalitative indsigter uddybes og giver en dybere indsigt og kontekst til rosetdiagrammet. Sammen skaber det et helhedsorienteret billede af, hvordan landsbyen fungerer i dag og hvilke mål og muligheder, der kan drive fremtiden for landsbyen.

Landsbyprofiler

Omstilling

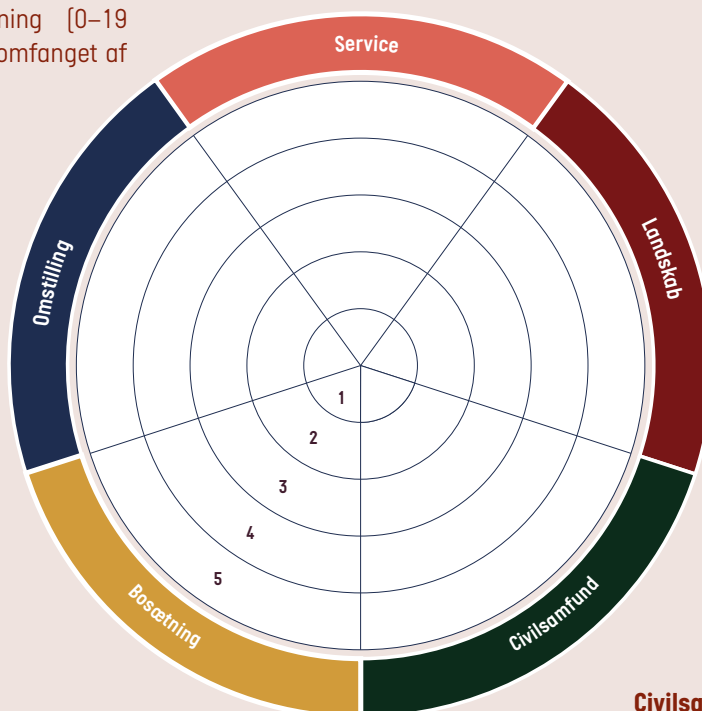
Belyser landsbyens demografiske og fysiske forandringer. Parameteren ser på udviklingen i befolkningstal og alderssammensætning [0–19 år og 70+ år] samt på omfanget af tomme boliger.

Service

Vurderer omfanget af og adgangen til de grundlæggende hverdagsfunktioner, som er afgørende for landsbyernes attraktivitet. De undersøgte hverdagsfunktioner inkluderer daginstitutioner, skoler, dagligvareindkøb, kultur- og fritidsinstitutioner samt læge/tandlæge og sygehus.

Landskab

Vurderer landsbyernes landskabelige og kulturhistoriske kontekst, herunder nærhed til naturværdier, kulturmiljøer og rekreative forbindelser.

Bosætning

Vurderer landsbyernes bosætningsforudsætninger, herunder infrastruktur, pendlerafstand, offentlig transport samt boligudbuddet i landsbyen.

Civilsamfundsstyrke

Vurderer landsbyernes sociale handlekraft, herunder foreningsliv, mødesteder, ildsjæle og lokale netværk samt den sociale kapital.

Rosetdiagram – vurdering fra 1 til 5

Hver landsby vurderes ud fra fem analyseparametre: service, landskab, civilsamfundsstyrke, bosætning og omstilling. Resultaterne vises samlet i et rosetdiagram, hvor hvert parameter tildeles en score fra 1 til 5. Skalaen i rosetdiagrammet er opbygget således:

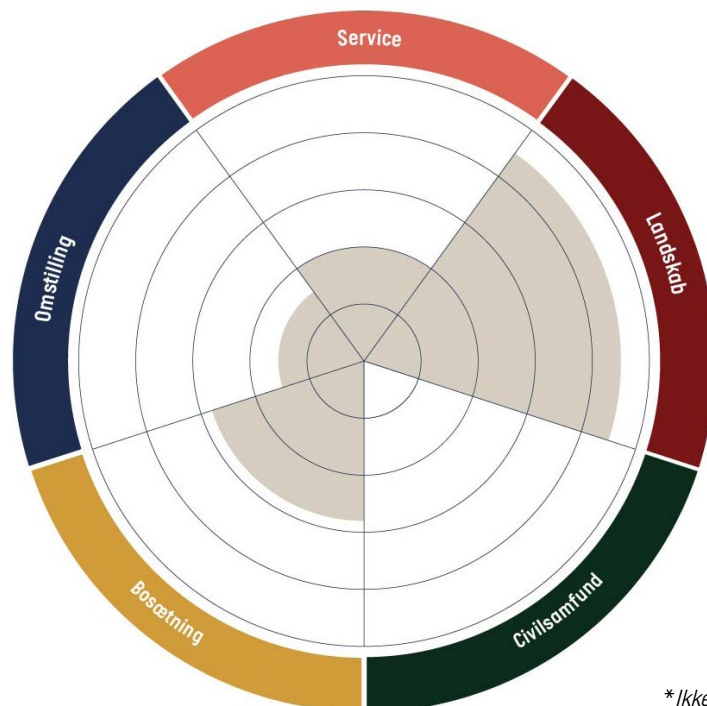
- **5 = meget høj score**
landsbyen har meget stærke forudsætninger inden for parameteret
- **4 = høj score**
- **3 = middel score**
- **2 = lav score**
- **1 = meget lav score**
landsbyen har begrænsede forudsætninger inden for parameteret

Rosetdiagrammet giver et hurtigt visuelt overblik over landsbyens samlede profil og gør det muligt at sammenligne styrker og udfordringer på tværs af de fem parametre.

Det skal bemærkes, at det for landsbyerne Aggersund, Vilsted, Vindblæs og Østrup ikke har været muligt at indsamle tilstrækkeligt med kvantitative data til analysen af civilsamfundskraften. Derfor er en samlet vurdering af denne baseret på kvalitative data og inkluderet i beskrivelsen af landsbyerne.

AGGERSUND

OMSTILLINGSLANDSBY

* Ikke tilstrækkelig spørgeskemadata

I Aggersund er serviceniveauet stærkt begrænset, og fraværet af skole, daginstitution, dagligvarebutik og læge betyder, at disse hverdagsfunktioner må findes i Løgstør eller nabobyerne i Jammerbugt Kommune. Landsbyen er placeret i den nordlige del af kommunen med god vejforbindelse til både Løgstør, Aars og mod Fjerritslev, hvilket giver gode muligheder for daglig mobilitet i bil. Busforbindelserne er mere begrænsede, mens Hærvejen samtidig bidrager med rekreative forbindelse og muligheder for bløde trafikanter i hverdagen.

Bosætningen er præget af en høj andel tomme huse, hvilket påvirker landsbyens samlede udtryk. En del af disse er dog planlagt nedrevet som led i et større byudviklingsprojekt, som har været undervejs i en årrække, og som forventes at få positiv betydning for byens udvikling. Kommunen har ligeledes allokeret væsentlige midler til byens udvikling. Aggersund rummer betydelige landskabelige og kulturhistoriske kvaliteter. Både Limfjorden, Hærvejen og ikke mindst Aggersborg bidrager til landsbyens særlige identitet og giver et potentiale, som rækker ud over den lokale skala.

Demografisk har Aggersund gennem en årrække været præget af befolkningstilbagegang og en udvikling, hvor yngre aldersgrupper er blevet færre, mens andelen af ældre borgere er steget.

Landsbyen har historisk haft et stærkt civilsamfund med et aktivt foreningsliv knyttet til både idræt og kultur. Antallet af foreninger er i dag reduceret, og engagementet samler sig omkring få centrale aktører med et tydeligt ønske om at få nye, yngre kræfter med. Aktivitetshuset Aggersund er et samlende mødested for både foreninger, fællesskab og private arrangementer.

MÅL:

At udvikle Aggersund fra omstillingslandsby til en profilandsby med afsæt i kulturarv, landskab og civilsamfundsstyrke samt styrke byens rolle som lokalt knudepunkt i relation til Aggersborg, Limfjorden og besøgende i området med særligt fokus på at tiltrække deltidsbeboere og seniorer.

VIRKEMIDLER:

• Anvendelse af fleksboligordningen

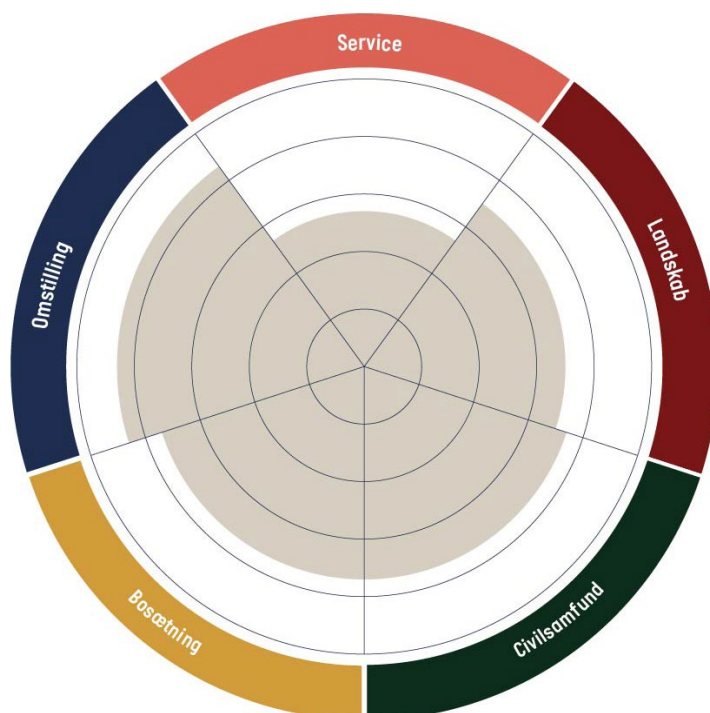
Anvende fleksboligordningen aktivt som redskab til at tiltrække deltidsbeboere. Ordningen kan understøtte istandsættelse af eksisterende bygninger og bidrage til et mere varieret boligudbud med flere boligtyper. Desuden kan mulighederne for etableringen af et seniorbofællesskab afdækkes.

• Sammenhæng mellem landsbyudvikling og destinationsudvikling

Fastholde udviklingen af Aggersund som indgang til Aggersborg og som del af den samlede oplevelsesdestination. Hermed sammenkobles landsbyens udvikling med turisme- og destinationsudviklingen. En tydelig kobling til UNESCO-verdensarven skal gøre landsbyen til et naturligt udgangspunkt for besøgende og samtidig styrke den lokale identitet. Samtidig bør udviklingen bygge videre på de lokale mødesteder og funktioner, som allerede samler byen.

BLÆRE/BLÆRE STATIONSBY

PROFILLANDSBY

Blære og Blære Stationsby betragtes som en samlet landsby med en tydelig børne- og fritidsprofil. Selvom der ikke findes dagligvarebutik eller lægehus i byen, fungerer friskolen som et fundament for mange borgeres hverdagsliv og er tæt knyttet til landsbyens frivillige kræfter, identitet og udvikling. Dette forhold gør Blære og Blære Stationsby særlig attraktiv for børnefamilier. Landsbyen er samtidig attraktivt placeret i et varieret og naturrigt landskab med nærhed til Sønderup Ådal, Halkær Å og skovområderne syd for byen. Hærvejen løber ligeledes tæt forbi og giver både rekreative muligheder og et turismepotentiale.

Landsbyens lokale handlekraft er markant. Byen er præget af en høj grad af engagement, mange ildsjæle og en stærk frivilligkultur. Udvikling og drift bæres i høj grad af frivillige kræfter i flere forskellige generationer, og fællesskaberne omkring Blære Friskole og Børnehus samt idrætsforeningen, forsamlingshuset og multicentret er afgørende drivkræfter i landsbyens fortsatte udvikling. Blære/Blære Stationsby står også relativt stærkt som bosætningssted. Placeringen mod kommunens østlige grænse giver god adgang til regionens større byer, herunder Aalborg, og der ses begyndende tilflytning fra familier, der søger fællesskab og landsbykvalitet. Boligudbuddet er varieret, og kun få boliger står tomme.

Over de seneste ti år har befolkningstallet oplevet en mindre tilbagegang, men uden markante forskydninger i alderssammensætningen. Landsbyen befinder sig således i en balanceret situation, hvor fremtidig robusthed afhænger af fortsat tiltrækning og fastholdelse af særligt børnefamilier.

MÅL:

At styrke og udvikle Blære/Blære Stationsby som profilandsby med tydelig børne- og fællesskabsprofil, så landsbyen også på lang sigt forbliver attraktiv for nye generationer.

VIRKEMIDLER:

• Udvikl de rekreative forbindelser som en del af landsbyprofilen

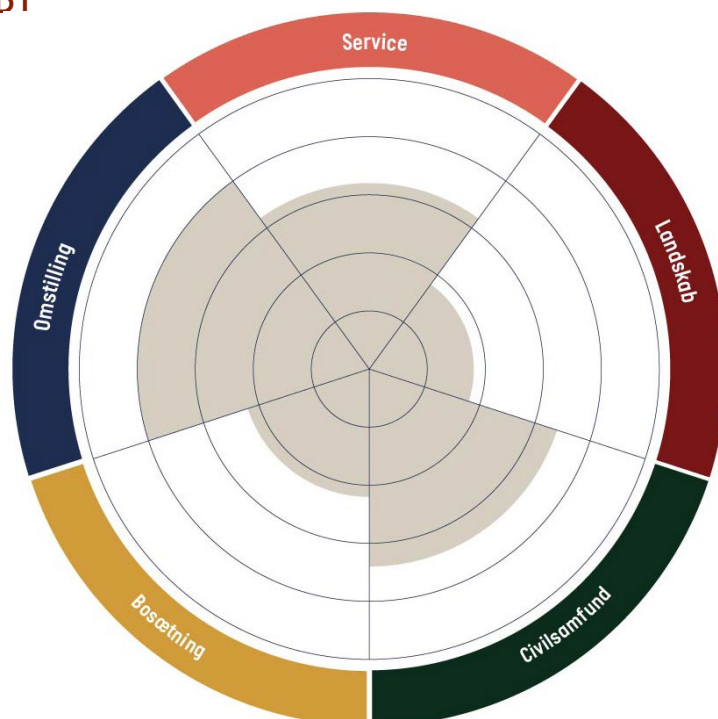
Der er potentiale for at forbedre de landskabelige kvaliteter yderligere med formidling af lavbundsprojektet samt koblingen til Hærvejen. Hermed bliver også outdoorlivet en løftestang for en styrkelse af landsbyprofilen og yderligere tiltrækning og bosætning.

• Målrettet og profilbevarende boligudvikling

Boligudvikling bør ske gennem mindre fortætninger frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere, så det understøtter skolens og daginstitutionens fødekæde og sikrer landsbyens langsigtede robusthed.

FJELSØ

OPLANDSLANDSBY

Fjelsøs placering nær Aalestrup karakteriserer i høj grad livet i landsbyen, da flere hverdagslige funktioner er koncentreret i Aalestrup. Som oplandslandsby indgår Fjelsø i et tæt samspil med Klotrup og de øvrige landsbyer i lokalområdet. Landsbyens udvikling skal derfor ikke alene ses ud fra de funktioner, der findes i Fjelsø, men i relation til det samlede netværk af bosætning, fritidsliv og lokale fællesskaber. Fjelsø bidrager med et aktivt lokalsamfund og et stærkt foreningsliv, mens en række hverdagsfunktioner findes i de omkringliggende landsbyer. Udviklingsperspektivet er derfor at styrke samarbejdet om fælles aktiviteter, mødesteder og udviklingsprojekter, så landsbyerne i fællesskab kan tilbyde attraktive rammer for hverdagsliv og bosætning.

Fjelsø har gennem de seneste ti år ikke set store demografiske forandringer i mængden af henholdsvis yngre eller ældre beboere eller væsentlig befolkningstilbagegang. Byens placering ved den sydlige grænse af kommunen medfører en orientering mod Viborg og andre byer uden for kommunen, hvilket udgør et potentiale for bosætningen. Samtidig begrænses bosætningsforudsætningerne af relativt få og sjældne busafgange samt manglen på cykelstier, ligesom byen ligger relativt fjernt fra naturoplevelser og rekreative områder.

Trods byens størrelse opleves Fjelsø som en by med et aktivt socialt miljø med mange uformelle organisationer, foreninger og klubber som blandt andre Onsdagsklubben, Optimisterne og Kvindeklubben. I byen opleves der en stærk frivillighed, relativt mange mødesteder samt en høj grad af tillid og hjælpsomhed.

MÅL:

At Fjelsø udvikler sin landsbyprofil som oplandslandsby gennem sit netværksfællesskab og -dynamik til både Klotrup og til Aalestrup.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i netværk med nabobyer

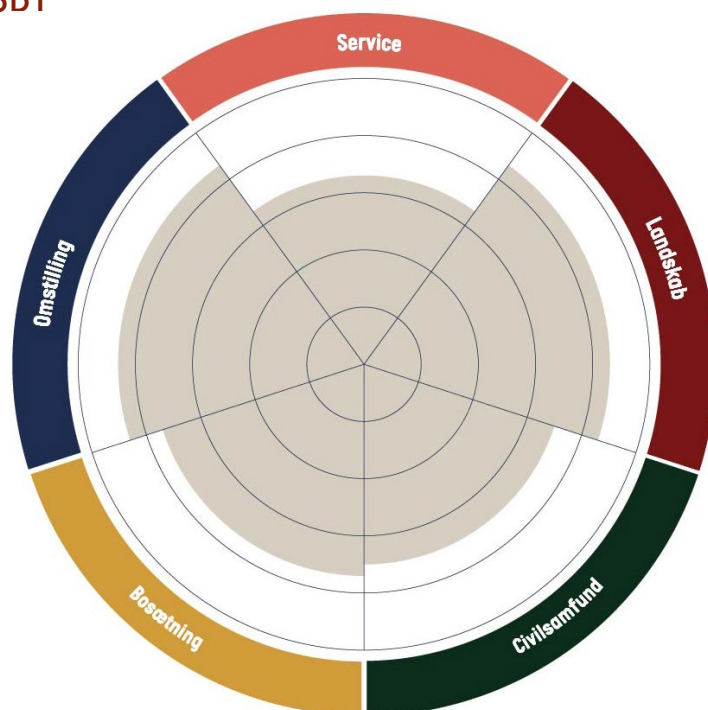
Planlægning og udviklingsindsatser skal tage udgangspunkt i et netværkssamarbejde mellem landsbyerne. Derved styrkes det samlede blik i lokalområdet, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses som fælles og hvor byernes særegne potentialer styrkes – her særligt i relation til Aalestrup som en langt større by.

• Test og udvikling af borgerdrevne transportløsninger

Fjelsø kan sammen med Vindblæs blive 'test-landsby' for udviklingen af mulighederne for borgerdrevne transportløsninger for at understøtte landsbyprofilen som oplandslandsby.

GEDSTED

HVERDAGSLANDSBY

Gedsted er en landsby med et solidt fundament for et velfungerende hverdagsliv. Landsbyen rummer et relativt højt serviceniveau med både daginstitution, skole og dagligvarebutik, hvilket gør det muligt at leve et sammenhængende hverdagsliv lokalt og for borgere i alle livsfaser. Skolens musikprofil giver byen et særligt kendetegn og bidrager til at engagere børn og unge. Landskabeligt ligger Gedsted attraktivt tæt på naturområder, kulturmiljøer og rekreative stier, og særligt naturrummet i Gedsted fungerer som et vigtigt mødested.

Kombinationen af natur, bevægelsesmuligheder og et aktivt foreningsliv giver landsbyen et stærkt rekreativt fundament. Gedsted er kendetegnet ved et aktivt forenings- og fritidsliv og et stærkt lokalt sammenhold. Byen har gennem årene haft et stærkt og handlekraftigt civilsamfund.

Bosætningsmæssigt ligger Gedsted relativt stabilt sammenlignet med mange andre landsbyer, både når det gælder den generelle udvikling i indbyggertal og aldersfordelingen i landsbyen. Gode forbindelser til nabobyer understøtter hverdagsmobiliteten, og der arbejdes løbende for at forbedre cykelstierne til omkringliggende byer.

MÅL:

At fastholde og styrke Gedsted som en velfungerende hverdagslandsby, hvor det eksisterende serviceniveau, fællesskab og lokale handlekraft bevares og udvikles – så byen også fremover kan danne ramme om et attraktivt hverdagsliv for borgere i alle livsfaser.

VIRKEMIDLER:

• Understøt et mere varieret boligudbud i landsbyen

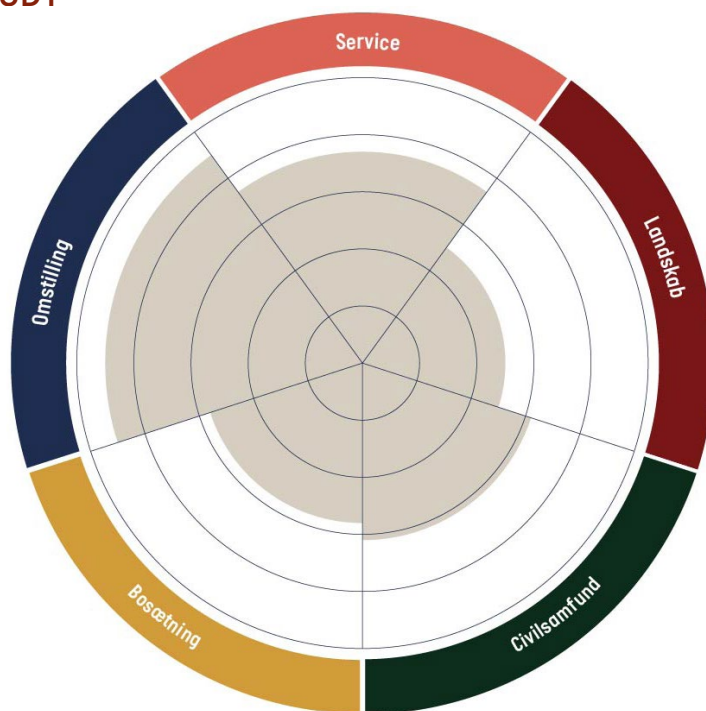
Boligudvikling bør ske gennem fortætninger og huludfyldninger frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere.

• Styrk det lokale handelsliv

Inddrage landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

HAUBRO

HVERDAGSLANDSBY

Haubro står generelt stærkt og stabilt i kommunen. Landsbyen har daginstitution og fri- og efterskole, samt sundhedstilbud og dagligvareindkøb tilgængeligt i de nærmeste byer, heriblandt hovedbyerne Farsø og Aars. Haubro vurderes som en by med relativt stor civilsamfundsstyrke særligt med hensyn til det høje niveau af tillid og netværk. I byen er der Haubro Friskole og Børnehus samt Vesthimmerlands Ungdomsskole, der fungerer som en efterskole. Derudover er idrætsforeningen meget aktiv og organiserer, ud over idrætsaktiviteter, et traktortræf. Haubro er generelt kendt i kommunen som en aktiv by. Byen har fællesfaciliteter som fx multibane knyttet til både efterskolen og friskolen, som fungerer som centrale mødesteder, og de er aktuelt i gang med i fællesskab at udvikle flere.

Haubro ligger placeret ca. midt i mellem Aars og Farsø og tilbyder på bosætningsfronten derfor forbindelse til kommunens hovedbyer, både gennem almindelige veje og en cykelsti til Aars. Trods en lavere frekvens af busser har byen således relativt stabile forudsætninger for bosætning. Dette ses også på indbyggertallet, som de sidste ti år har oplevet et mindre vækst, særligt i den yngre befolkning, og samtidig et mindre fald i den ældre befolkning, hvilket tyder på en relativt balance-ret befolkningsudvikling. Der er derudover en meget lille andel ubeboede boliger i byen. Den landskabelige værdi og adgangen til rekreative stier er ikke Haubros styrke, men samtlige andre parametre bidrager til Haubros kategorisering som hverdags-landsby.

MÅL:

At Haubro fastholder den stærke landsbyprofil som hverdags-landsby ved særligt at have fokus på at understøtte skolelivet i byen samt adgang til landskabelige værdier.

VIRKEMIDLER:

• Energipark – muligheder og opmærksomhedspunkter

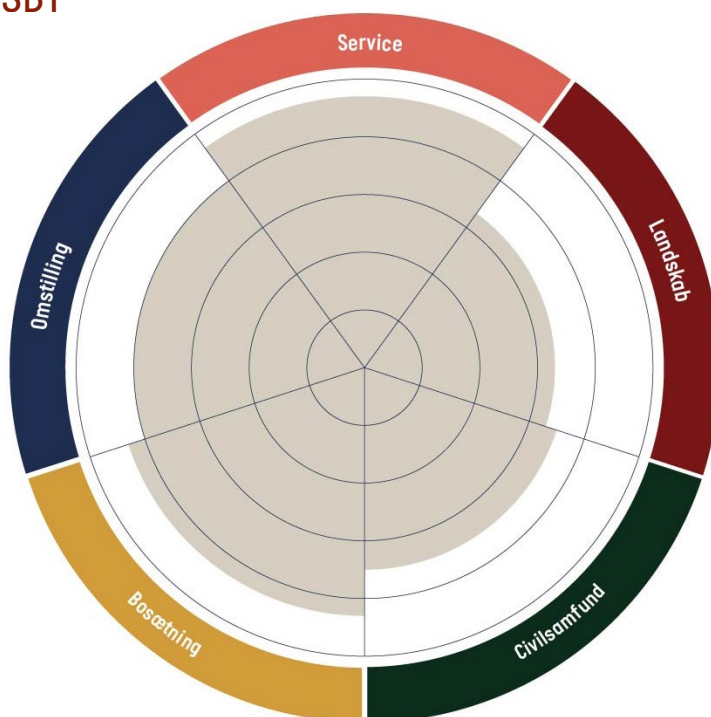
Syd for Haubro etableres der muligvis en energipark. Derfor kan der med fordel arbejdes med en kortlægning af hvilke fordele, herunder også Grøn pulje midler, dette muliggør. Nye muligheder i relation til anlæg af nye rekreative stier, opholdsmuligheder og lign. bør både Vesthimmerlands Kommune, Distriktsrådet som landsbyen have fokus på.

• Understøt et mere varieret boligudbud i landsbyen

For at understøtte den positive demografiske udvikling bør der arbejdes hen imod et mere varieret boligudbud. Dette bør ske gennem fortætninger og huludfyldninger frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag.

HORNUM

HVERDAGSLANDSBY

Hornum har et højt serviceniveau, særligt pga. byens lokale servicehub, hvor man samme sted finder børnehave, skole til 9. klasse, lægehus, kulturhus, brugs og pizzeria. Hornum fungerer samtidig som lokalt servicecenter for Vester Hornum, og de to byer udgør tilsammen et fælles hverdags- og bosætningsområde. Mange af hverdagens funktioner deles på tværs af byerne, og Hornums serviceudbud understøtter derfor ikke alene byens egne borgere, men også udviklingen i Vester Hornum. Landsbyen har, ud over at ligge tæt på både Aars og Farsø, et relativt højt niveau af busruter, som kører gennem byen ofte. Sammen med en cykelsti til Aars skaber dette gode forudsætninger for bosætningen i byen. Selvom byen har oplevet et mindre fald i indbyggere over de sidste ti år, ses faldet både i de yngre og ældre borgergrupper, og udviklingen vurderes derfor at være relativt balanceret. Et varieret boligudbud med både fritliggende huse, rækkehuse og etageboliger samt en lille andel tomme boliger bidrager derudover positivt til bosætning og omstilling i byen. Hornums rolle som serviceby for det omkringliggende lokalområde, herunder Vester Hornum, bidrager samtidig til at fastholde byens betydning som lokalt omdrejningspunkt for bosætning, skolegang, fritidsliv og daglige gøremål.

Civilsamfundet er karakteriseret ved mange foreninger og mødesteder samt en generel høj aktivitet i initiativer og projekter. Særligt legepladserne udgør centrale mødesteder, og vandre-hjemmet, som er under etablering, forventes også at bidrage til byens aktivitetsniveau. Herudover kan nævnes et stærkt idræts- og foreningsliv med ride-, fodbold- og ungdomsklub. Også niveauet af tillid og hjælpsomhed vurderes positivt af byens borgere. Hornum ligger ikke i direkte forbindelse til naturarealer eller kulturmiljøer, og man skal derfor køre i bil, hvis man ønsker at opsøge disse. Ikke desto mindre går Himmerlandsstien/Hærvejen direkte igennem byen, og adgangen til det rekreative stiforløb tilgængeliggør udendørsaktiviteter.

MÅL:

At fastholde og styrke Hornum som en velfungerende hverdagslandsby, hvor det eksisterende serviceniveau, fællesskab og den lokale handlekraft bevares og udvikles – så byen også fremover kan danne ramme om et attraktivt hverdagsliv for borgere i alle livsfaser.

VIRKEMIDLER:

• Understøt et mere varieret boligudbud i landsbyen

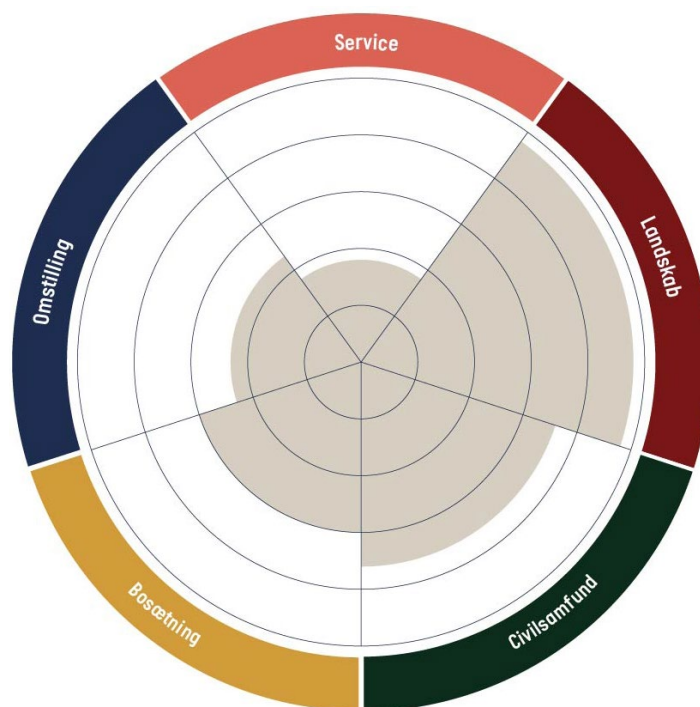
For at understøtte den positive demografiske udvikling bør der arbejdes hen imod et mere varieret boligudbud. Dette bør ske gennem fortætninger og huludfyldninger frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag.

• Styrk det lokale handelsliv

Inddrage landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

HVALPSUND

PROFILLANDSBY

Hvalpsund rummer stærke landskabelige og kulturhistoriske værdier, herunder bl.a. det kulturhistoriske museum Herregaarden Hessel. Beliggenheden ved fjorden, de rekreative kvaliteter, havnemiljøet samt omkringliggende sommerhusområder giver byen en tiltrækningskraft, især for ældre borgere samt fritidsbeboere. Gennem årene er der investeret i udviklingen af havneområdet, som i dag fungerer som byens centrale mødested med Pakhuset, vinterbadeklub, sauna, sejlerliv og aktiviteter året rundt.

Omkring byen findes et veludbygget net af vandrestier og en cykelsti gennem Ullits og videre til Farsø, hvilket styrker bosætningsforholdene, der ellers er udfordrede grundet landsbyens yderligere placering. Serviceniveauet i Hvalpsund er begrænset, og fraværet af skole, daginstitution og lægehus betyder, at mange hverdagsfunktioner må findes uden for byen. Den korte afstand til Farsø giver dog adgang til indkøb, service og ikke mindst hospitalet. Demografisk har byen over de seneste ti år oplevet et mindre fald i det samlede indbyggertal, særligt blandt den yngre del af befolkningen, mens antallet af ældre borgere er vokset, både som følge af eksisterende beboeres aldring og tilflytning af nye. Denne udvikling afspejler Hvalpsunds rolle som attraktiv ældre- og fritidsby.

Civilsamfundsstyrken opleves som høj med mange aktive foreninger og mødesteder – omkring havnen, i forsamlingshuset, hallen og byens legepladser. Med den igangværende områdefornyelse er der skabt et solidt grundlag for at styrke byrum, forbindelser og rekreative kvaliteter yderligere. Hvalpsund rummer desuden et endnu ikke fuldt indfriet turismepotentiale, som kan spille en vigtig rolle i den fremtidige udvikling.

MÅL:

At udvikle Hvalpsund som Vesthimmerlands foretrukne seniorby – et attraktivt sted at bo, leve og være aktiv i den tredje alder.

VIRKEMIDLER:

• Understøt bosætningen gennem boformer og boliger tilpasset landsbyens profil

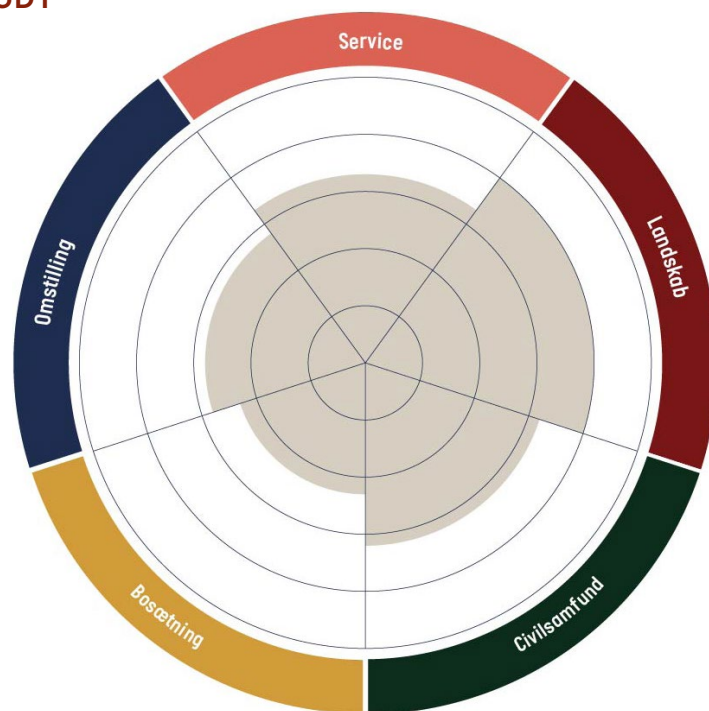
Undersøg behovet og mulighederne for at etablere både mindre boliger samt et seniorbofællesskab i byen. Der bør arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger, der enten er et reelt bofællesskab eller har en høj grad af fællesskabsorienterede funktioner.

• Sammenhæng mellem landsbyudvikling og turismeudvikling

Forsæt arbejdet med at udvikle faciliteter, der både tiltrækker besøgende og styrker hverdagslivet for fastboende, f.eks. fri-luftsscene, Pakhuset og rekreative ruter. Fokusér fællesskabets ressourcer på fortsat at udvikle disse tilbud.

OVERLADE

HVERDAGSLANDSBY

Service-niveauet er relativt højt i Overlade med både friskole, daginstitution og dagligvarebutik. Friskolen fungerer ligeledes som et centralt mødested og samlingspunkt, og byen har et aktivt og handlekraftigt civilsamfund karakteriseret ved stærke, uformelle relationer og erfaring i at etablere og drive byens fælles faciliteter. Overlades placering i kommunen og begrænsede kollektive transportforbindelser påvirker dog bosætningspotentialet, særligt i forhold til pendling til de større byer uden for kommunen. Landsbyen har gennem de seneste ti år ligeledes oplevet et mindre fald i indbyggertallet samt et relativt stort fald i andelen af børn og unge mennesker. En relativt høj andel tomme boliger påvirker ligeledes det samlede indtryk af byens udvikling. Samtidig opleves der lokalt en efterspørgsel på boliger og byggegrunde, som i dag ikke imødekommes, og mulige tilflyttere må orientere sig mod andre byer – dette trods et relativt varieret boligudbud. Landskabeligt ligger Overlade naturskønt med nærhed til kyst, skov og kulturhistoriske værdier, hvilket giver byen en rekreativ kvalitet og identitet, der bidrager til landsbyens helhed og tilbud.

MÅL:

Et stærkt fokus på at udvikle landsbyens bosætningsmuligheder, så den vedbliver med at være hverdagslandsby og ikke rykker sig hen som en omstillingslandsby. Der bør særligt og først og fremmest være et fokus på at sikre bedre sammenhæng mellem boligudbud og efterspørgsel for netop at sikre grundlaget for daginstitution og friskole. Dernæst kan det overvejes at arbejde med muligheder for den kollektive trafik.

VIRKEMIDLER:

• Udvikl et mere varieret boligudbud – testlandsby for en borgerdrevet boligindsats

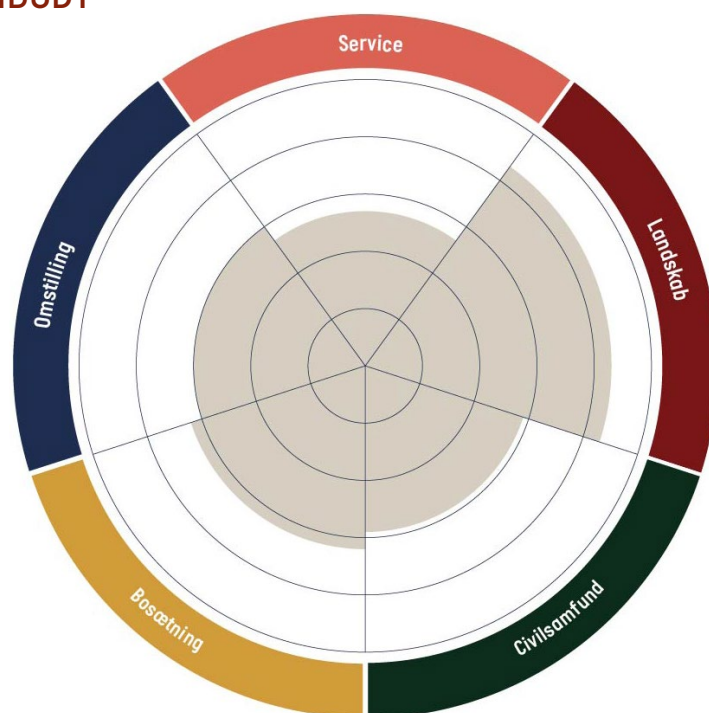
Boligudvikling bør ske gennem mindre fortætninger og huldudfyldning frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere, så det understøtter skolens og daginstitutionens fødekæde og sikrer landsbyens langsigtede robusthed. Særligt for Overlade – med afsæt i det stærke fællesskab i landsbyen – bør landsbyen afprøve en borgerdrevet boligindsats, hvor landsbyen ejer og udlejer boliger, eksempelvis prøveboliger til børnefamilier. Denne indsats kan fungere som inspiration for de andre landsbyer i kommunen.

• Styrk det lokale handelsliv

Inddrage landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

RANUM

OMSTILLINGSLANDSBY

Ranum har gennemgået store forandringer - fra at være en by med både seminarium og folkeskole er efterskolen nu den eneste skolefunktion i byen. Lukningerne har haft stor betydning for byens identitet og handlekraft, og det har i hverdagen sat sit præg på byen, bl.a. da byens børn nu skal til Vindblæs, Løgstør eller Vilsted for at gå i skole. Servicemæssigt rummer Ranum dog fortsat centrale hverdagsfunktioner som daginstitution og dagligvarebutik.

Byen har et aktivt foreningsliv, men oplever samtidig et behov for nye og mere samlende mødesteder, særligt for byens unge. Flere aktiviteter er i dag koncentreret omkring rideskolen og ungdomsklubben, der fungerer som vigtige samlingspunkter. For voksne er udbuddet af mødesteder begrænset, og byens borgere arbejder derfor med at skabe nye rammer for fællesskab og lokal aktivitet og få nye kræfter engageret i civilsamfundet. En væsentlig landskabelig kvalitet ved landsbyen er den rekreative gang- og cykelsti langs Vilsted Sø, som forbinder Ranum og Vilsted og gør det lettere at leve et hverdagsliv på tværs. Infrastrukturelt ligger Ranum dog relativt afsondret med begrænset kollektiv transport, hvilket gør mobilitet til en udfordring.

Landsbyen har over de seneste ti år oplevet et mindre fald i det samlede indbyggertal, dog nogenlunde balanceret mellem yngre og ældre borgere. Landsbyen har et forholdsvis varieret boligudbud, men en relativt høj andel tomme boliger udgør en væsentlig udfordring for byens samlede udvikling.

MÅL:

At flytte Ranum hen til at blive en oplandslandsby gennem et tættere netværkssamarbejde med Vilsted og Overlade, så landsbyerne tilsammen kan fungere som et sammenhængende hverdagsområde med stærkere fælles funktioner, mødesteder og bosætningskvaliteter.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i et netværksperspektiv

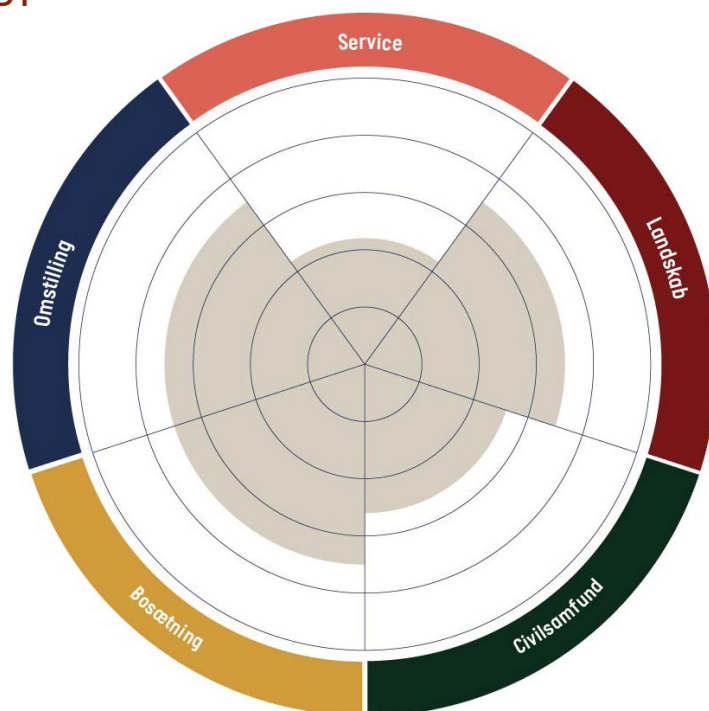
Planlægning og udviklingsindsatser skal tage udgangspunkt i Ranum, Overlade og Vilsted som et samlet lokalområde, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses som fælles ressourcer frem for som to adskilte byer og hvor byernes særegne potentialer styrkes.

• Genopbygning af civilsamfundets handlekraft

Der er behov for at styrke det lokale engagement og samle kræfterne. Kommunen kan spille en aktiv rolle som facilitator ved at samle foreninger og ildsjæle, understøtte dialog og hjælpe med at organisere konkrete initiativer.

SIMESTED

OPLANDSLANDSBY

Simested kategoriseres som oplandslandsby, da byens hverdagsliv i høj grad både knytter sig til Aalestrup ift. skole og indkøb, men også til landsbyerne Testrup og Østerbølle, samt Nørager i Rebild Kommune. Serviceniveauet i Simested er lavt, og byen rummer hverken skole eller dagligvarebutik. De fleste hverdagsfunktioner findes i Aalestrup, som ligger i kort afstand og fungerer som lokalt center for området, samt i Nørager. Simested er dermed primært en bosætningsby i et tæt samspil med særligt Aalestrup inden for kommunens grænser.

Civilsamfundet oplever et engagement omkring byens foreninger, men aktiviteten er koncentreret omkring få steder. Hallen udgør det centrale samlingspunkt med fitness og fællesfaciliteter, og sognehuset spiller ligeledes en vigtig rolle. Hotel Simested Kro fungerer som lokalt mødested ved særlige arrangementer og bidrager til byens identitet, om end aktiviteten er begrænset.

Bosætningsmæssigt har Simested gode forudsætninger. Byen ligger tæt på Aalestrup og har cykelsti hele vejen, hvilket gør det let at leve et hverdagsliv på tværs. Landsbyen ligger derudover tæt på motorvejen og tilbyder derfor gode muligheder for pendling. Den gode tilgængelighed til Viborg, Hobro og Aars styrker samtidig Simesteds bosætningspotentiale og giver mulighed for at tiltrække borgere, der ønsker at kombinere landsbylivet med nærhed til arbejdet. Boligudbuddet er relativt varieret, og andelen af tomme boliger er lav. Demografisk har byen oplevet et mindre fald i indbyggertal over de seneste ti år, særligt blandt yngre aldersgrupper, mens andelen af ældre er steget. Dette kan være en udfordring for landsbyens udvikling, selvom bosætningsmulighederne ellers er relativt gode.

Landskabeligt ligger Simested markant i forhold til større naturområder, hvor Simested Å og ådalen mod syd udgør en vigtig kvalitet, og det gør Hverrestrup Bakker nord for byen ligeledes. Nylige nedrivninger har åbnet udsigter mod landskabet og styrket forbindelsen mellem landsbyen og naturen.

MÅL:

At Simested styrker og udvikler sin netværksfunktioner til og sammen med landsbyerne Testrup og Østerbølle for derigennem fortsat at være en attraktiv bosætningslandsby for yngre familier.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i netværk med Testrup, Østerbølle og til dels Aalestrup

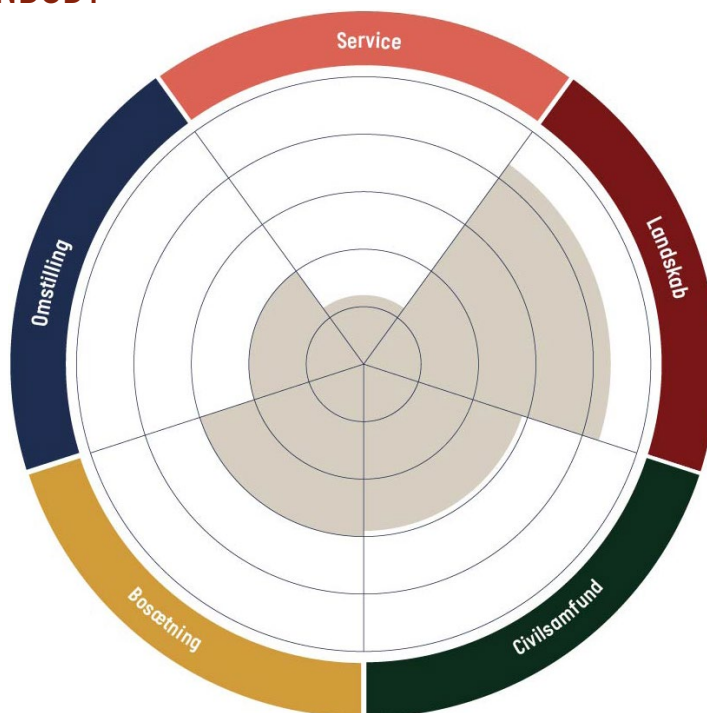
Planlægning og udviklingsindsatser bør tage udgangspunkt i samarbejdet mellem landsbyerne. Herved styrkes blikket for lokalområdet som en samlet helhed, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses på tværs samtidig med, at byernes forskellige styrker understøttes.

• Styrk de fysiske forbindelser mellem landsbyerne

Der bør arbejdes med at forbedre forbindelserne mellem Simested, Testrup og Østerbølle, så hverdagsfunktioner og fritidsliv lettere kan deles mellem landsbyerne. Cykelstier og mindre stiforbindelser spiller her en vigtig rolle og kan samtidig styrke koblingen til naturen omkring byen.

STRANDBY

OMSTILLINGSLANDSBY

Strandby karakteriseres generelt ved et lavt serviceniveau. Landsbyens skole lukkede for et par år siden, og byen har derudover hverken dagligvarebutik, daginstitution eller læge. Den nærmeste indkøbsmulighed findes i Farsø. Den begrænsede offentlige transport og afstanden til større byer udfordrer ligeledes beboernes mobilitet og muligheder for at tage på arbejde og udnytte service udenfor byen. Strandby har dog gode sti- og cykelforbindelser til omkringliggende byer. Samtidig rummer landsbyen betydelige landskabelige kvaliteter.

Beliggenheden tæt på både vand, skov og de rekreative stiforbindelser til særligt skoven rummer visse potentialer for udvikling. Byen deles dog i to af Viborgvej og orienterer sig i begrænset grad mod vandet og de mange rekreative og landskabelige kvaliteter, der findes her. Civilsamfundsstyrken i landsbyen er svag og præget af få mødesteder samt en svækket oplevelse af netværk og engagement. Der findes dog flere foreninger, herunder en aktiv beboerforening, der ønsker øget tilknytning.

Demografisk har landsbyen oplevet et større befolkningsfald, særligt blandt yngre aldersgrupper, mens andelen af ældre er steget, og en relativt stor andel af byens boliger står tomme.

MÅL:

At Strandby går fra at være en omstillingslandsby til en profilandsby med afsæt i byens landskabelige kvaliteter og en stærkere kobling mellem landsbyen, vandet og de rekreative forbindelser.

VIRKEMIDLER:

• Anvend fleksboligordningen

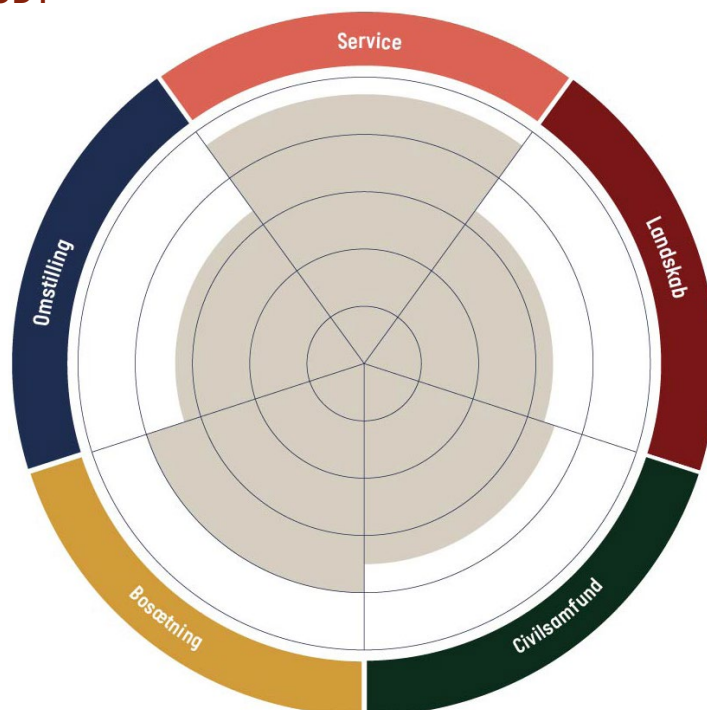
Anvend fleksboligordningen aktivt som redskab til at tiltrække deltidsbeboere. Ordningen kan understøtte istandsættelse af eksisterende bygninger og bidrage til et mere varieret boligudbud. Ordningen bør særligt tænkes sammen med en gradvis forbedring af de fysiske omgivelser omkring de boliger, der ligger tæt på landskab og rekreative forbindelser.

• Styrk mødet mellem landsbyen og landskabet

Strandbys udvikling bør tage afsæt i en tydeligere kobling mellem landsbyen og de eksisterende landskabelige kvaliteter, herunder nærheden til vandet, skoven og de rekreative stiforbindelser. Små fysiske greb kan styrke adgangen, synligheden og oplevelsen til landskabet og gøre de rekreative kvaliteter mere nærværende i landsbyens hverdagsrum.

ULLITS

HVERDAGSLANDSBY

Ullits har et relativt højt serviceniveau, som danner rammen om en velfungerende hverdag. Landsbyen rummer både dagligvarebutik, daginstitution og god forbindelse til Farsø med læge, sygehus og kultur- og fritidstilbud. Efter lukningen af folkeskolen i 2024, er Ullits Friskole og SFO åbnet i august 2024. Etableringen af friskolen peger på et stort engagement i at fastholde vigtige servicefunktioner. Landskabeligt ligger byen i en vis afstand til naturområder, kulturmiljøer og landskabsfredninger, men har nær adgang til rekreative stier. Civilsamfundet i byen er relativt stærkt med mange mødesteder og et højt niveau af tillid og gensidighed. Landsbyen har således et godt grundlag for samarbejde og lokal handlekraft.

Bosætningsmæssigt er Ullits hverken meget tæt på eller langt fra større byer inden- og udenfor kommunen. Byen har dog gode offentlige transportmuligheder, cykelsti og et varieret boligudbud, hvilket skaber gode muligheder for bosætning for forskellige befolkningsgrupper. Demografisk har Ullits ikke set nogen markant befolkningstilbagegang, men dog en forskydning med færre yngre og flere ældre borgere. Andelen af tomme boliger i byen er moderat.

MÅL:

Ullits skal fastholde sin profil som hverdagslandsby, hvilket kræver et fortsat arbejde for at fastholde landsbyens eksisterende serviceniveau. Derfor skal det lokale fællesskab og handlekraft bevares og udvikles, så byen også fremover kan danne rammerne om et attraktivt hverdagsliv for borgere i alle livsfaser.

VIRKEMIDLER:

• Understøt et mere varieret boligudbud i landsbyen

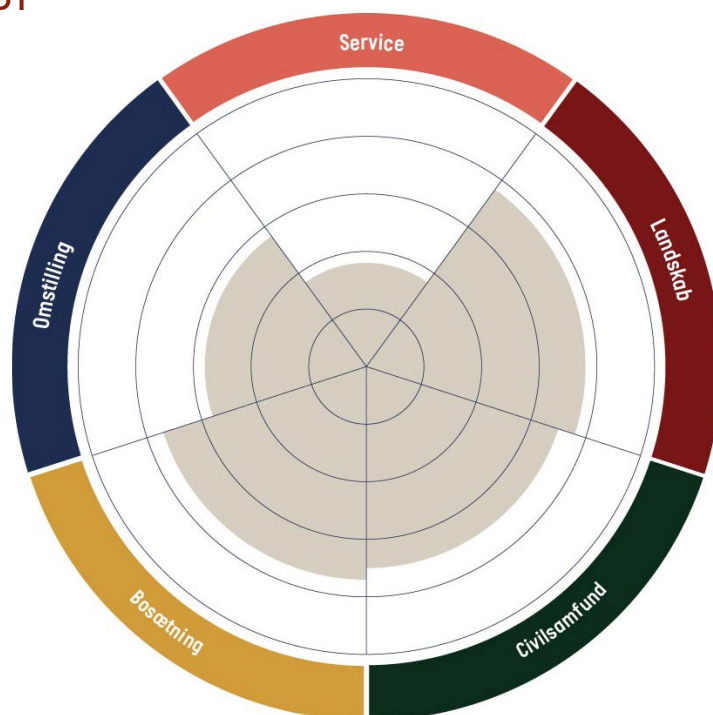
Boligudvikling bør ske gennem fortætninger og huludfyldninger frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere.

• Styrk det lokale handelsliv

Iddrag landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

VEGGER

OPLANDSLANDSBY

Veggers placering skaber stærk tilknytning til både omkringliggende landsbyer som Blære/Blære Stationsby, Ejdrup, Halkær, Skivum og Gundersted samt til Aars og Nibe [Aalborg Kommune], hvor mange hverdagsfunktioner findes. Landsbyen rummer ikke skole, daginstitution eller sundhedstilbud, men den lokale dagligvarebutik udgør en central funktion og et vigtigt samlingspunkt for byen. Nærmeste friskole og naturbørnehave er Skørbæk-Ejdrup Friskole i Aalborg Kommune, hvilket understreger Veggers naturlige orientering mod et bredere lokalt netværk på tværs af kommunegrænsen.

Vegger er kendetegnet ved stærke netværk, en høj grad af tillid og et stort lokalt engagement. En aktiv borgerforening og mange lokale arrangementer vidner om en betydelig organisatorisk kapacitet og en stærk evne til at omsætte lokale idéer til konkrete handlinger. Byen har mange kultur- og fritidsaktiviteter, som begge er symbol på byens fællesskab og handlekraft.

Bosætningsmæssigt har Vegger et attraktivt potentiale, særligt på grund af sin placering i forhold til den regionale infrastruktur og nærheden til Aalborg. Dette giver gode muligheder for at positionere landsbyen som et attraktivt valg for pendlere, der ønsker at kombinere nærhed til arbejdspladser med landsbylivets tryghed, fællesskab og kvaliteter. Vegger er dog udfordret af relativ lang afstand til kommunens hovedbyer og begrænsede kollektive transportmuligheder internt i kommunen. Boligudbuddet er varieret, og andelen af tomme boliger er lav, hvilket understøtter byens attraktive bosætningsprofil. Demografisk har byen oplevet et mindre fald i indbyggertallet over de seneste ti år, særligt som følge af en tilbagegang blandt yngre aldersgrupper, mens andelen af ældre er steget. Landskabeligt har Vegger gode rekreative kvaliteter. De tidligere jernbanespor er omdannet til stiforløb langs Halkær Ådal, og ruten omkring Halkær Sø forbinder byen med det omkringliggende landskab. Derudover udgør nærheden til Sønderup Ådal en landskabelig kvalitet, idet ådalen giver adgang til værdifulde naturoplevelser, rekreative muligheder og et varieret landskab tæt på byen. De rekreative forbindelser styrker samtidig sammenhængen til de omkringliggende landsbyer, da cykel- og vandrestier flere steder skaber gode forbindelser mellem byerne.

MÅL:

At Vegger styrker og udvikler sine netværksfunktioner til og sammen med landsbyerne Blære/Blære Stationsby samt Ejdrup, Halkær, Skivum og Gundersted for derigennem fortsat at være en attraktiv bosætningslandsby.

VIRKEMIDLER:

• Udvikl i netværk med nabobyer

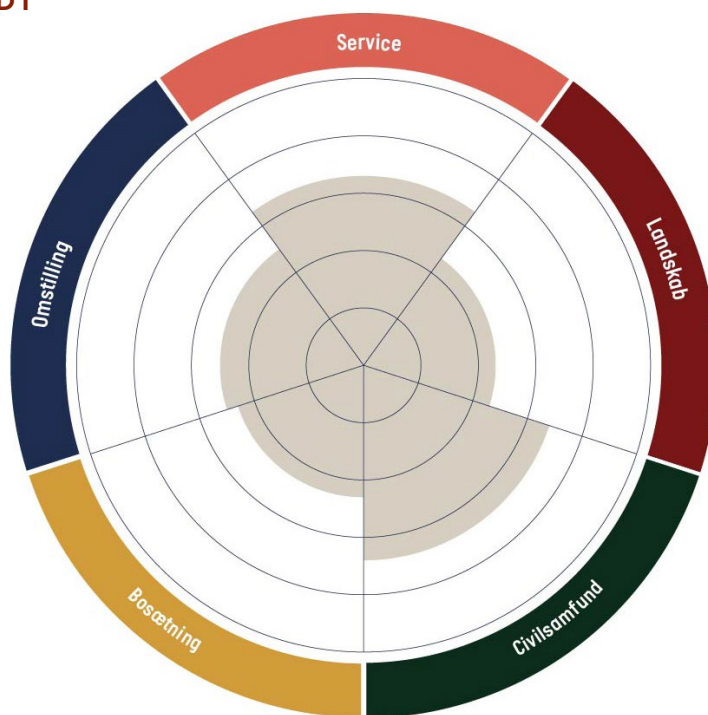
Planlægning og udviklingsindsatser bør tage udgangspunkt i samarbejdet mellem Vegger og de omkringliggende landsbyer, hvor hverdagens funktioner allerede i dag fordeler sig mellem byerne. Herved styrkes lokalområdet som en samlet helhed, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes på tværs, samtidig med, at de enkelte byers særlige styrker understøttes.

• Styrk det lokale handelsliv

Inddrag landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

VESTER HORNUM

OPLANDSLANDSBY

Serviceniveauet er i Vester Hornum moderat. Byen rummer daginstitution og købmand, men den lokale folkeskole er lukket, og ud over hallen er der ikke kultur- og fritidsinstitutioner. Skolelukningen i 2023 har været en mærkbar udfordring for fastholdelse og tiltrækning af børnefamilier. Hverdagsfunktioner, herunder skole, findes i Hornum, og de to byer fungerer samlet for at opfylde borgernes behov. Som oplandslandsby indgår Vester Hornum i et tæt samspil med Hornum, hvor de to byer tilsammen udgør et fælles hverdags- og bosætningsområde. Landskabeligt er byen omgivet af et bakket terræn med åbent land, mindre skovpartier og de såkaldte Chokolade-bakker – et lokalt naturområde, der bruges til gåture og uformelle rekreative aktiviteter.

Civilsamfundet bæres af et relativt lille antal ildsjæle og få formelle mødesteder, men byen er præget af en høj grad af netværk, tillid og gensidighed. Beboerne tager initiativ til fælles aktiviteter som træning og yoga og driver den lokale købmand i fællesskab. Landsbyen beskrives som et sted, der "drifter" og overlever i kraft af relationerne – særligt i samspil med Hornum.

Bosætningsmæssigt er byen udfordret af begrænsede kollektive transportmuligheder til Farsø og Aars. Samtidig understøtter nærheden til Hornum bosætningspotentialer ved at give adgang til en række hverdagsfunktioner, som ikke findes i landsbyen. Det tætte netværkssamarbejde mellem de to byer giver mulighed for at udvikle området som et samlet og attraktivt bosætningsområde, hvor landsbyernes forskellige kvaliteter supplerer hinanden.

Byen rummer et varieret boligudbud med få tomme boliger. Tilflytningen af "Globen & Senhjerne-skade" [dag- og botilbud] har tilført nye beboere og funktioner og bidrager til en vis stabilisering, men demografisk har Vester Hornum dog generelt oplevet befolkningstilbagegang og et fald i yngre aldersgrupper, mens andelen af ældre er steget.

MÅL:

At styrke Vester Hornum som oplandslandsby i tæt samspil med Hornum, hvor de to byer samlet fungerer som et robust og sammenhængende hverdagsopland med tydelig rollefordeling baseret på hver deres styrker og kvaliteter.

VIRKEMIDLER:

• Styrk udviklingen af netværket med Hornum

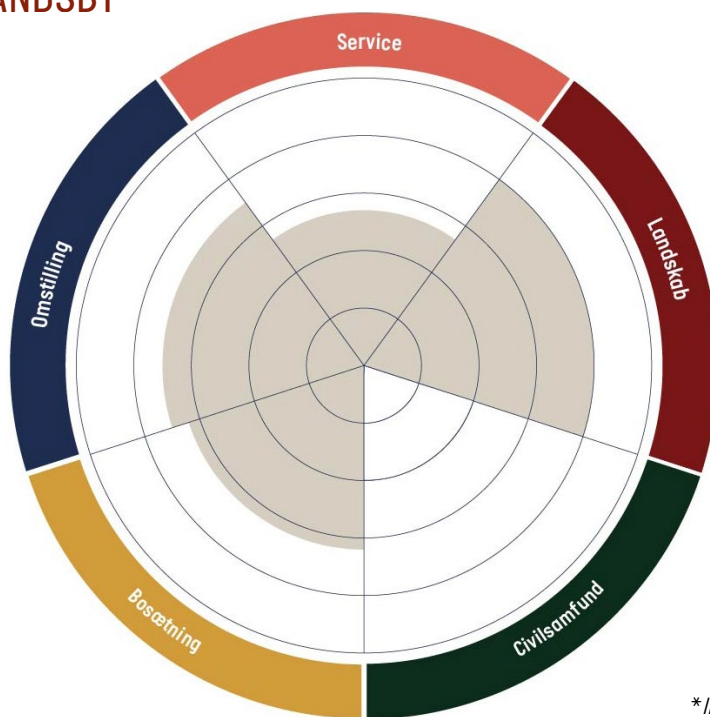
Planlægning og udviklingsindsatser bør tage udgangspunkt i netværkssamarbejde mellem Vester Hornum og Hornum. Derved styrkes det samlede blik på hele lokalområdet, hvor service, fritidsliv og mødesteder skal ses som fælles og hvor byernes særegne potentialer styrkes.

• Styrk det lokale handelsliv

Inddrag landsbyens dagligvarebutik i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at understøtte synlighed, samarbejde og lokal omsætning – og dermed fastholde butikken som et centralt omdrejningspunkt for hverdagslivet.

VILSTED

OMSTILLINGSLANDSBY

* Ikke tilstrækkelig spørgeskemadata

Vilsted er en landsby med lokale udviklingsinitiativer og ambitioner om at styrke grundlaget for byens fremtidige udvikling. Byen har et moderat serviceniveau, som særligt henvender sig til børnefamilier gennem landsbyens friskole. Selvom friskolens eksistens vurderes som sårbar, udgør den et væsentligt bosætningspotentiale. Byen ligger dog længere fra sundhedstilbud og dagligvareindkøb, som findes i Ranum og Løgstør. Vilsted har en stærk landskabelig profil, og særligt Nordjyllands største ferskvandssø, Vilsted Sø, med et rigt fugleliv og en 12 km vandrerute, shelters m.m. udgør en stor kvalitet.

Bosætningsmæssigt er byen moderat udfordret. Landsbyen ligger relativt tæt på Løgstør, men dog fjernt fra de større byer i regionen, hvilket udfordrer pendling. Selvom afgangene ikke er så hyppige, har byen dog relativt mange busruter samt stier, der forbinder til andre af kommunens byer, herunder Ranum. Vilsted har nogen variation i boligudbud, men er udfordret af, at mange af byens bygninger er forældede eller utilstrækkeligt vedligeholdt.

Gennem de seneste ti år har Vilsted oplevet en generel befolkningstilbagegang. Samtidig er der sket stor vækst i byens ældre befolkning, mens der dog ikke er et bekymrende fald i antallet af byens børn og unge. Vilsted har historisk set haft et stærkt civilsamfund med stort engagement og handlekraft. Dette er dog også præget af den aldrende befolkning og et ønske om nye kræfter og generationsskifte. Der opleves generelt god forbindelse og relationer i byen og et stærkt netværk, hvor foreninger, friskole og menighedsråd arbejder godt sammen.

MÅL:

Vilsted bør flytte sig fra at være en omstillingslandsby til at blive en profillandsby med afsæt i byens landskabelige og rekreative kvaliteter i nærheden til Vilsted Sø med en tydelig attraktiv profil for turister, deltidsbeboere og børnefamilier.

VIRKEMIDLER:

• Anvendelse af fleksboligordningen

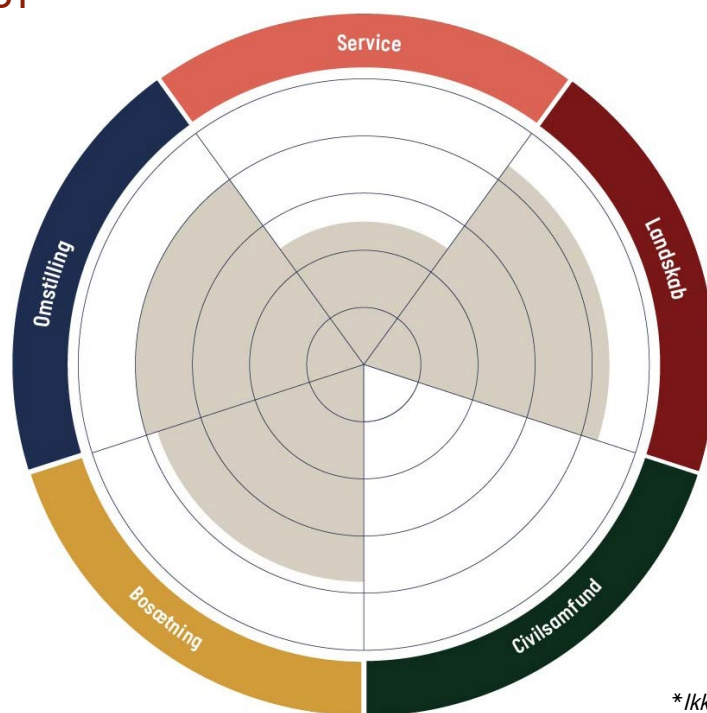
Anvend fleksboligordningen aktivt som redskab til at tiltrække deltidsbeboere. Ordningen kan understøtte istandsættelse af eksisterende bygninger og tiltrække en borgergruppe, der bidrager til lokalsamfundets liv og udvikling – dog som deltidsbeboere.

• Generationsskifte af civilsamfundets handlekraft

Der er behov for at styrke civilsamfundet gennem et generationsskifte, hvor yngre kræfter involveres og begynder at overtage nøgleopgaverne. Kommunen kan spille en aktiv rolle som facilitator ved at samle foreninger og ildsjæle, understøtte dialog og hjælpe med at organisere konkrete initiativer.

VINDBLÆS

OPLANDSLANDSBY

** Ikke tilstrækkelig spørgeskemadata*

Vindblæs har et relativt lavt serviceniveau, hvor særligt folkeskole og børnehave karakteriserer udbuddet i landsbyen, men også tiltrækker børn fra mange af de omkringliggende byer. Andre servicebehov opfyldes uden for byen, og det nærmeste lægehus findes derfor i Løgstør, mens der kan handles dagligvarer i Brugsen i Skarp Salling. Som oplandslandsby indgår Vindblæs i et tæt samspil med Skarp Salling, hvor hverdagens funktioner fordeler sig mellem byerne. Sammen udgør de et fælles hverdags- og bosætningsområde, hvor service, fritidsliv og lokale fællesskaber understøtter hinanden. Udviklingsperspektivet er derfor at styrke samarbejdet om mobilitet, fælles aktiviteter og udviklingsprojekter, så byerne i fællesskab kan fastholde og udvikle attraktive rammer for bosætning og hverdagsliv.

Civilsamfundet er i høj grad knyttet op omkring Vindblæs Multicenter, som byens borgere har taget initiativet til og driver som en selvejende institution. Forskellige idræts- og borgerforeninger er knyttet hertil, samtidig med at folkeskolen, Toppedalskolen, anvender den. Der er generelt en opfattelse af et godt netværk og stor hjælpsomhed blandt byens borgere.

Vindblæs har stærke landskabelige kvaliteter med nærhed til de Himmerlandske Heder samt Himmerlandsstien, der løber gennem byen og forbinder den til bl.a. Løgstør. Landsbyen ligger relativt nær Løgstør og har grundet sin nordøstlige placering i kommunen også nemmere adgang til større byer som Nibe og Aalborg. Byen har tre busruter med jævnlige afgang samt den nævnte Himmerlandssti, der muliggør cykling og gang til Løgstør. Landsbyen har et varieret udbud af boligtyper, hvoraf få står tomme. Byen har i de seneste ti år ikke set en markant befolkningstilbagegang, ligesom der ikke har været et tydeligt fald i antallet af yngre borgere eller vækst i antallet af ældre borgere.

MÅL:

Vindblæs bør styrke og udvikle netværksdynamikken særligt i samarbejde med Skarp Salling, da de to landsbyer tilsammen fungerer som en helhed ift. mange hverdagsfunktioner.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i netværk med nabobyer

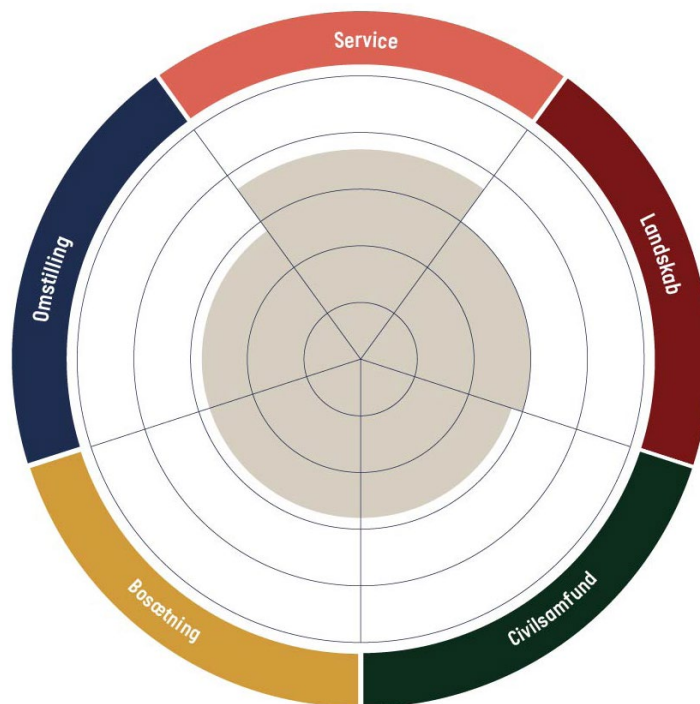
Planlægning og udviklingsindsatser skal tage udgangspunkt i et netværkssamarbejde mellem landsbyerne. Derved styrkes det samlede blik på lokalområdet, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses som fælles og hvor byernes særegne potentialer styrkes.

• Test og udvikling af borgerdrevne transportløsninger

Vindblæs kan sammen med Fjelsø blive 'test-landsbyer' for udviklingen af mulighederne for borgerdrevne transportløsninger for at understøtte landsbyprofilen som oplandslandsby.

VOGNSILD

OMSTILLINGSLANDSBY

Vognsild har inden for byens grænser et relativt lavt serviceniveau, og nærmeste skole og daginstitution ligger i nabolandsbyen Vestrup. Dagligvareindkøb samt sundheds- og kulturtilbud findes ligeledes uden for byen, særligt i Farsø. Vestrup udgør, især med skolen og Minihallen, et vigtigt fælles service- og mødested. Skolen fungerer som omdrejningspunkt for hverdagslivet og danner sammen med Minihallen rammer for fællesskaber og aktiviteter. Vognsild indgår samtidig i et tæt samspil med Vestrup og Østrup. De tre landsbyer deler et fælles opland og er forbundet gennem hverdagsliv, fællesskaber og lokale aktiviteter. Selvom landsbyerne har forskellige funktioner og kvaliteter, supplerer de hinanden og udgør tilsammen et lokalt bosætningsområde. Civilsamfundet i Vognsild er præget af få ildsjæle, få mødesteder og få etablerede foreninger. Byen har en beboerforening og idrætsforening samt et samarbejde med Østrup om idræts- og fritidsaktiviteter. Engagementet i foreningerne er dog i udvikling med flere nye frivillige. Naturrummet fungerer som et uformelt mødested og udflugtsmål for børn og voksne fra lokalområdet. Byens niveau af netværk, tillid og gensidighed vurderes som moderat.

Bosætningsmulighederne i Vognsild vurderes som besværede. På trods af en vis variation i boligudbud og nærhed til Aars og Farsø er mobiliteten begrænset af få busruter med sjældne afgang. En sti forbinder dog byen med Østrup gennem naturrummet. Den tætte sammenhæng med Vestrup og Østrup betyder, at Vognsilds bosætningsmuligheder skal ses i sammenhæng med lokalområdets samlede kvaliteter. Adgangen til skole, fritidstilbud og fællesskaber styrker områdets attraktivitet som bosætningsområde. Vognsild har gennem de seneste ti år oplevet en relativt stor befolkningstilbagegang med et markant fald blandt de 0-19-årige, mens den ældre del af befolkningen er vokset. Byen har desuden en stor andel ubeboede boliger.

MÅL:

Vognsild bør arbejde på at blive en oplandslandsby i et netværksfællesskab med Østrup og Vestrup.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i klynge med nabobyer

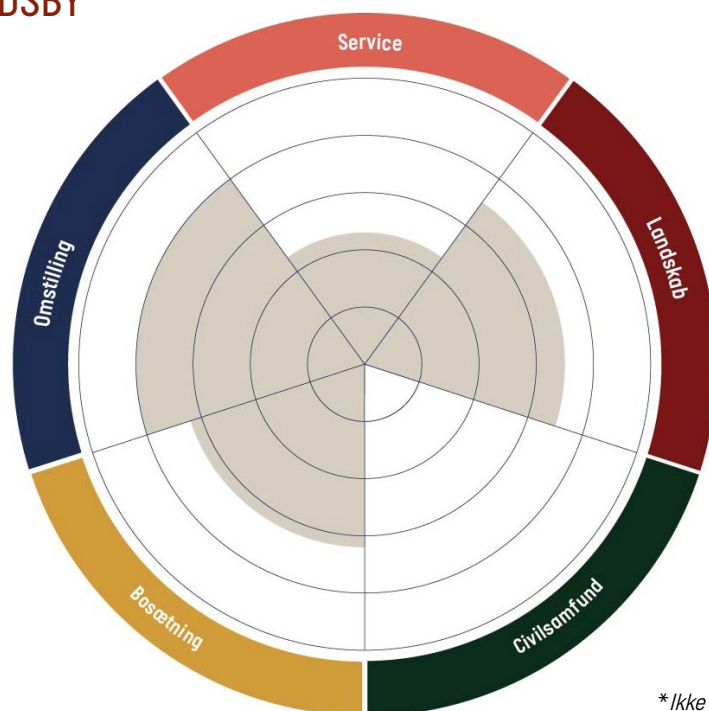
Planlægning og udviklingsindsatser skal tage udgangspunkt i et netværkssamarbejde mellem landsbyerne. Derved styrkes det samlede blik på lokalområdet, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses som fælles, og hvor byernes særegne potentialer styrkes. Særligt bør landsbyerne i fællesskab definere deres styrker og muligheder, således at en fælles netværksdynamik udvikles.

• Udvikle et mere varieret boligudbud – testlandsby for en borgerdrevet boligindsats

Boligudvikling bør ske gennem mindre fortætninger og huludfyldning frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere, så det understøtter skolens og daginstitutionens fødekæde og sikrer landsbyens langsigtede robusthed. Særligt for Vognsild i denne netværksdynamik, bør landsbyen afprøve en borgerdrevet boligindsats, hvor landsbyen ejer og udlejer boliger, f.eks. prøveboliger til børnefamilier. Denne afprøvning kan ske som en del af netværksfællesskabet med Østrup og i et samarbejde med Rånum med henblik på at kunne videreformidle erfaringer til de andre landsbyer i kommunen.

ØSTRUP

OMSTILLINGSLANDSBY

* Ikke tilstrækkelig spørgeskemadata

Østrup har et overordnet lavt serviceniveau, og de fleste tilbud må findes uden for byen. Østrup trækker, ligesom Vognsild, på den nært beliggende daginstitution og skole samt Minihallen i Vestrup, placeret midt mellem de to byer, og byens borgere skal til Aalestrup eller Aars for sundhedstilbud og dagligvareindkøb. Skolen og Minihallen i Vestrup fungerer som omdrejningspunkt for hverdagslivet og danner ramme om fællesskaber og aktiviteter på tværs af lokalområdet. Østrup indgår samtidig i et tæt lokalt samspil med Vognsild og Vestrup. De tre landsbyer deler et fælles opland og er forbundet gennem hverdagsliv, lokale fællesskaber og fritidsaktiviteter. Selvom landsbyerne har forskellige funktioner og kvaliteter, supplerer de hinanden og udgør tilsammen et lokalt bosætningsområde.

Landsbyen har ikke en stærk landskabelig profil, men ligger dog nær Lerkenfeld Ådal, og Himmerlandsstien bidrager til byens rekreative tilbud. Byen har ligeledes fået etableret et naturrum og legeområde i skoven.

Østrup ligger i rimelig nærhed til både Aalestrup og Hobro, hvilket påvirker bosætningsmulighederne positivt. Mobiliteten udfordres dog af, at byen har to busruter med få ugentlige afgang. Landsbyen har til gengæld en sti, der forbinder byen med Aalestrup, samt en sti til Vognsild gennem Naturrummet, som understøtter den nære sammenhæng mellem de to landsbyer. Borgere i byen har været fælles om en områdefornyelse, og ildsjæle har arbejdet med byens cykelbane. Derudover har byen både et klubhus og forsamlingshus, som borgerne har samlet på samme sted.

Østrup har ikke set noget stort fald i byens samlede befolkning gennem de seneste ti år. Der er dog sket tæt på en halvering af byens borgere på 70 år og derover samt et mindre fald i antallet af børn og unge. Østrup rummer flere forskellige boligtyper, og en moderat andel af disse står tomme.

MÅL:

Østrup bør arbejde på at blive en oplandslandsby i et netværksfællesskab med Vognsild og Vestrup.

VIRKEMIDLER:

• Udvikling i klynge med nabobyer

Planlægning og udviklingsindsatser skal tage udgangspunkt i et netværkssamarbejde mellem landsbyerne. Derved styrkes det samlede blik på lokalområdet, hvor service, fritidsliv og mødesteder ses som fælles og hvor byernes særegne potentialer styrkes. Særligt bør landsbyerne i fællesskabet definere hver deres styrker og muligheder, således at en fælles netværksdynamik udvikles.

• Udvikle et mere varieret boligudbud – testlandsby for en borgerdrevet boligindsats

Boligudvikling bør ske gennem mindre fortætninger og hulflydning frem for større nye udstykninger. Der kan arbejdes med opdeling af større parcelhusgrunde og bygninger for at skabe mindre og mere tilgængelige boliger eller boliger for flere generationer under samme tag. Boligudbuddet bør målrettes børnefamilier og yngre tilflyttere, så det understøtter skolens og daginstitutionens fødekæde og sikrer landsbyens langsigtede robusthed. Særligt for Vognsild i denne netværksdynamik, bør landsbyen afprøve en borgerdrevet boligindsats, hvor landsbyen ejer og udlejer boliger, eksempelvis prøveboliger til børnefamilier. Denne afprøvning kan ske som en del af netværksfællesskabet med Vognsild og i et samarbejde med Ranum med henblik på at kunne videreformidle erfaringer til de andre landsbyer i kommunen.

HANDLEKATALOG

**Vesthimmerlands
Kommune**

Handlekataloget giver en oversigt over flere handlinger, der kan arbejdes med i de enkelte landsbyer for at nå målet, som den strategiske planlægning for landsbyerne har analyseret frem.

Det anbefales, at Vesthimmerlands Kommune og landsbyerne først arbejder med de to virkemidler, der er beskrevet i strategien. De to virkemidler er fremanalyseret med afsæt i strategiens data og vil igangsætte sætte den ønskede udvikling.

Handlekataloget er udviklet af Vesthimmerlands Kommune.

Indholdsfortegnelse:

Aggersund	3
Blære	4
Fjelsø	5
Gedsted	6
Haubro	7
Hornum	8
Hvalpsund	9
Overlade	10
Ranum	11
Simested	12
Strandby	13
Ullits	14
Vegger	15
Vester Hornum	16
Vilsted	17
Vindblæs	18
Vogsild	19
Østrup	20

AGGERSUND

Vesthimmerlands
Kommune

Udarbejdelse og realisering af en helhedsorienteret udviklingsplan med henblik på at udvikle Aggersund fra omstillingslandsby til en profillandsby med afsæt i kulturarv og landskab.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Nedrivning af tomme boliger og forskønnelse gennem byfornyelsesmidler og opkøb.
- Aktiv anvendelse af flexboligordningen samt incitamenter til renovering og varierede boligformer, herunder eksempelvis seniorbofællesskaber.

FÆLLESSKAB OG MØDESTEDER

- Understøt foreningsliv og lokale aktiviteter gennem puljer, faciliteter og partnerskaber.
- Udvikling af Aktivitetshuset Aggersund som samlingssted for fællesskab og aktiviteter.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøt alternative transportløsninger og forbedre adgangen til hverdagsfunktioner i nærliggende byer gennem fleksible mobilitetstilbud, herunder telebusordninger, samkørsel og delebilsinitiativer samt bedre koordinering af den kollektive trafik.
- Investering i stiforbindelser med kobling til Hærvejen.

TURISME OG IDENTITET

- Udvikling af Aggersund som indgang til Aggersborg og destination ved Limfjorden med afsæt i stedets landskabelige og kulturhistoriske kvaliteter samt kobling til UNESCO-verdensarven.

BLÆRE

Vesthimmerlands
Kommune

Understøtte en fortsat lokal udvikling gennem tæt samarbejde mellem kommune og lokale aktører med fokus på at fastholde landsbyens stærke identitet.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Igangsætte mindre fortætninger og konkrete boligprojekter, herunder opdeling af eksisterende boliger og grunde, så der skabes flere mindre og fleksible boliger.
- Arbejde aktivt med at tiltrække børnefamilier og yngre tilflyttere ved at synliggøre Blæres fællesskab, natur og nære hverdagsliv gennem lokal formidling og konkrete tilflytningsindsatser.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte Blære Friskole og børnetilbud som centrale drivkræfter for bosætning og hverdagsliv.
- Styrke sammenhængen mellem skole, fritidstilbud og lokalsamfund.

FÆLLESSKAB OG MØDESTEDER

- Understøtte frivillighed og lokale initiativer gennem puljer, faciliteter og partnerskaber.
- Videreudvikle samlingssteder som multicenter, idrætsforening og forsamlingshus.

NATUR OG FRILUFTSLIV

- Udvikle og synliggøre rekreative forbindelser med kobling til Hærvejen samt formidling af landskabelige projekter.
- Anvende natur og outdoorliv som løftestang for en tydelig landsbyprofil og øget tiltrækning.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøtte konkrete mobilitetsløsninger til Aalborg og nærliggende byer, fx samkørsel og bedre udnyttelse af eksisterende transportmuligheder.

FJELSØ

Understøtte en samlet udvikling gennem netværksbaseret planlægning, hvor Fjelsø, Aalestrup og Klotrup ses som et fælles lokalområde med komplementære funktioner.

Vesthimmerlands
Kommune

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte bosætning ved at markedsføre Fjelsø som en tryk landsby med stærkt fællesskab og nærhed til bl.a. Viborg.
- Understøtte et mere varieret boligudbud gennem fortætning og huludfyldning samt opdeling af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper målrettet børnefamilier og yngre tilflyttere.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Synliggøre og understøtte friskole, daginstitution og fritidsliv som grundlag for et attraktivt hverdagsliv for familier.

FÆLLESSKAB OG MØDESTEDER

- Understøtte foreninger og uformelle fællesskaber samt videreudvikle mødesteder og aktiviteter på tværs af aldersgrupper.
- Fastholde og styrke den lokale frivillighedskultur som en central drivkraft.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøtte alternative transportløsninger og forbedre adgangen til hverdagsfunktioner i nærliggende byer gennem fleksible mobilitetsbud, herunder telebusordninger, samkørsel og delebilsinitiativer. Eventuelt forbedring af cykelstiinfrastrukturen.

NATUR OG FRILUFTSLIV

- Forbedre adgangen til rekreative områder og udvikle lokale naturtiltag, der styrker livskvalitet og landsbyens attraktivitet.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Styrke samarbejdet mellem Fjelsø, Aalestrup og Klotrup om service, fritidstilbud og mødesteder samt koordinere aktiviteter på tværs.

GEDSTED

Vesthimmerlands
Kommune

Understøtte en helhedsorienteret udvikling af Gedsted med fokus på bosætning, fællesskab og natur som bærende elementer. Det stærke lokale engagement skal fastholdes og styrkes gennem fortsat støtte til foreningsliv og lokale initiativer.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte fastholdelse af skole, dagtilbud gennem dialog og samarbejde med lokale aktører.
- Udvikle og promovere Gedsted som attraktiv bosætningslandsby for børnefamilier med afsæt i lokale kvaliteter, herunder skolens musikprofil.
- Understøtte et mere varieret boligudbud gennem fortætning og huludfyldning samt opdeling af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper målrettet børnefamilier og yngre tilflyttere.
- Klargøre og synliggøre attraktive byggegrunde og boliger samt understøtte tilflytning gennem lokale velkomstinitiativer.
- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen 'Handelslivet i landdistrikterne' for at fastholde den som centralt omdrejningspunkt.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Styrke sammenhængen mellem skole, dagtilbud og fritidsliv som fundament for et attraktivt hverdagsliv for børnefamilier.

NATUR

- Videreudvikle naturrummet som centralt mødested med faciliteter til ophold, leg og bevægelse.
- Forbedre forbindelser mellem rekreative områder gennem stier og ruter og anvende naturen aktivt i landsbyens profil.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte foreninger og lokale initiativer gennem puljer, rådgivning og partnerskaber.
- Styrke samarbejdet mellem kommune, foreninger og lokale aktører om udviklingsprojekter

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Forbedre tilgængeligheden gennem udvikling af cykelstiforbindelser og mobilitet til nærliggende byer.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Styrke samarbejdet mellem kommune, foreninger og lokale aktører om udviklingsprojekter.

HAUBRO

Vesthimmerlands
Kommune

Tage afsæt i Haubros stærke skole- og foreningsliv og arbejde målrettet med at udvikle adgang til natur og rekreative tilbud, så det understøtter hverdagslivet og fastholder byens attraktivitet.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte et mere varieret boligudbud ved at udpege huludfyldningsgrunde og aktivt facilitere opdeling og omdannelse af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper.
- Understøtte fortsat bosætning ved aktivt at målrette og formidle boliger til børnefamilier og fler-generationer gennem bosætningsindsatser og synliggørelse af lokale kvaliteter.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte skolelivet med afsæt i Haubro Friskole og Vesthimmerlands Ungdomsskole som centrale drivkræfter for hverdagsliv og bosætning.
- Styrke sammenhængen mellem skole, fritidstilbud og lokale faciliteter.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte samarbejde mellem kommune, lokalsamfund og relevante aktører i forbindelse med udviklingsprojekter, herunder energiparken.
- Understøtte det stærke foreningsliv og frivillige engagement, herunder aktiviteter i idrætsforeningen og fælles arrangementer.
- Videreudvikle fællesfaciliteter og mødesteder som multibaner og fællesområder.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Kortlægge og prioritere muligheder for nye rekreative stier og opholdsrum samt efterfølgende etablere tiltag, der styrker adgangen til natur og landskabelige værdier.
- Udnytte potentialer i forbindelse med en mulig energipark til at udvikle natur- og friluftstilbud.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Fastholde gode forbindelser til Aars og Farsø, herunder via eksisterende cykelstier.

HORNUM

Fastholde Hornum som en stærk hverdagslandsby ved at bygge videre på byens høje serviceniveau, aktive fællesskaber og varierede boligudbud – med fokus på fortætning og huludfyldning frem for nye udstykninger.

Vesthimmerlands
Kommune

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Udpege og klargøre huludfyldningsgrunde samt igangsætte konkrete projekter for opdeling og omdannelse af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper.
- Understøtte et fortsat varieret boligudbud, der kan rumme både børnefamilier, unge og ældre samt flere generationer.
- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen '*Handelslivet i landdistrikterne*'.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Fastholde og videreudvikle det høje serviceniveau med afsæt i byens servicehub med skole, dagtilbud og sundhedstilbud som fundament for hverdagslivet.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte det aktive foreningsliv og videreudvikle mødesteder som legepladser, kulturhus og nye faciliteter som vandrehjemmet.
- Styrke lokale initiativer og frivillighed gennem samarbejde og støtte til projekter.
- Understøtte samarbejde mellem kommune, foreninger og lokale aktører om udvikling af byen og dens funktioner.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Fastholde og forbedre gode forbindelser til Aars og Farsø gennem kollektiv trafik og cykelinfrastruktur.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Udnytte potentialet i Himmerlandsstien / Hærvejen til at styrke rekreative aktiviteter og synliggøre byen som aktiv hverdagslandsby.

HVALPSUND

Vesthimmerlands
Kommune

Arbejde strategisk med at udvikle Hvalpsund som attraktiv seniorby og turistby med fokus på fællesskab, boligtilbud og rekreative kvaliteter. Forsæt arbejdet med at udvikle faciliteter, der både tiltrækker besøgende og styrker hverdagslivet for fastboende.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Igangsætte analyser og pilotprojekter for etablering af mindre, tilgængelige boliger samt seniorbofællesskaber gennem opdeling og omdannelse af eksisterende boliger.
- Målrette boligudviklingen mod seniorer og fritidsbeboere med fokus på fællesskab og tilgængelighed.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte hverdagsliv gennem gode forbindelser til service og tilbud i Farsø.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte og videreudvikle det aktive foreningsliv og mødesteder omkring havn, forsamlingshus og fælles faciliteter.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Understøt havneområdet og de rekreative kvaliteter med nye faciliteter og forbedrede forbindelser.
- Udnytte potentialer i det omkringliggende stinet og kystlandskab til at styrke både hverdagsliv og oplevelser.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Fastholde og forbedre forbindelser til Farsø samt sikre god tilgængelighed for både fastboende og besøgende.

ERHVERV OG TURISME

- Udvikle faciliteter og aktiviteter, der både tiltrækker besøgende og styrker hverdagslivet, herunder videreudvikling af havnemiljøet, Herregaarden Hessel og rekreative ruter.
- Aktivere lokale ressourcer og fællesskaber i udviklingen af turisme og oplevelsestilbud.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Styrke samarbejdet mellem kommune, foreninger og lokale aktører om udvikling af byens funktioner og tilbud.

OVERLADE

Vesthimmerlands
Kommune

Styrke Overlade som hverdagslandsby ved aktivt at arbejde med bedre sammenhæng mellem boligudbud og efterspørgsel, herunder bringe tomme boliger i spil, klargøre attraktive byggegrunde og sikre grundlaget for friskole, daginstitution og lokale funktioner.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Nedrivning i tomme boliger og forskønnelse af bymiljøet gennem byfornyelsesmidler og opkøb.
- Udpege og klargøre huludfyldningsgrunde og igangsætte projekter for opdeling og omdannelse af eksisterende boliger.
- Igangsætte en borgerdrevet boligindsats med etablering af prøveboliger og lokale udlejningsmodeller for at tiltrække særligt børnefamilier.
- Målrette boligudbuddet mod børnefamilier og yngre tilflyttere for at understøtte grundlaget for skole og daginstitution.
- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen '*Handelslivet i landdistrikterne*'.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte friskole og dagtilbud som centrale omdrejningspunkter for hverdagsliv og bosætning.
- Styrke sammenhængen mellem boligudvikling og lokale tilbud for at fastholde og på sigt tiltrække børnefamilier.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Aktivere det stærke civilsamfund i udvikling og drift af boliginitiativer og fælles faciliteter.
- Understøtte lokale initiativer gennem samarbejde, rådgivning og partnerskaber.
- Understøtte samarbejde mellem kommune og lokalsamfund om udvikling af bolig- og bosætningsinitiativer.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Arbejde for forbedrede kollektive transportmuligheder og mobilitetsløsninger til nærliggende byer.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Synliggøre og aktivere landskabskvaliteterne med nærhed til kyst, skov og kulturmiljøer som en del af landsbyens bosætningsprofil.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Planlægge og udvikle Ranum i et netværksperspektiv med Vilsted og Ranum, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes som fælles ressourcer.

RANUM

Vesthimmerlands
Kommune

Fokuser på strategisk nedrivning af udtjente ejendomme og forskønnelse af byrum.

Understøtte en samlet udvikling af Ranum ved at koble bosætning, fællesskab, mobilitet og mødesteder i et netværksperspektiv med Vilsted og Overlade.

Prioritere indsatser, der styrker civilsamfundets handlekraft.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Nedrive tomme boliger og forskønne bymiljøet samt igangsætte projekter for genanvendelse og omdannelse af eksisterende bygninger til nye boligformer.
- Synliggøre og målrette boligudbuddet i samspil med nabobyer for at styrke bosætningen i området som helhed.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte gode hverdagsforbindelser til skole og fritidstilbud i Vilsted, Løgstør og Overlade.
- Udvikle nye mødesteder og aktiviteter særligt målrettet unge.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Genopbygge civilsamfundets handlekraft ved at samle foreninger og ildsjæle og facilitere samarbejde om konkrete initiativer.
- Understøtte etablering af nye mødesteder for både unge og voksne.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Aktivere de rekreative kvaliteter omkring Vilsted Sø som en del af landsbyens identitet og hverdagsliv.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Planlægge og udvikle Ranum i et netværksperspektiv med Vilsted og Overlade, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes som fælles ressourcer.

SIMESTED

Vesthimmerlands
Kommune

Udnytte og synliggøre landskabelige kvaliteter omkring Simested Å og Hverrestrup Bakker som en del af bosætningsprofilen.

Understøtte en samlet udvikling ved at koble bosætning og bymiljø, mobilitet og fællesskab i et netværksperspektiv, hvor Simested, Testrup og Østerbølle udvikles som et sammenhængende lokalområde.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte bosætning ved at synliggøre Simested som attraktiv pendlingslandsby med nærhed til Aalestrup og gode forbindelser mod Viborg.
- Igangsætte indsatser for at tiltrække børnefamilier og modvirke demografisk skævhed.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte gode hverdagsforbindelser til skole, fritid og service i Aalestrup og Nørager.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte og videreudvikle mødesteder som hallen, sognehuset og Simested Kro som samlingspunkter for fællesskab og aktiviteter.
- Styrke lokale initiativer og samarbejde mellem foreninger.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Forbedre de fysiske forbindelser mellem Simested, Testrup og Østerbølle gennem cykelstier og lokale stiforbindelser.
- Understøtte mobilitet til arbejdspladser og servicefunktioner i nærliggende byer.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Udnytte og synliggøre landskabelige kvaliteter omkring Simested Å og Hverrestrup Bakker som en del af bosætningsprofilen.
- Styrke forbindelsen mellem by og landskab gennem stier og oplevelsmuligheder.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Udvikle Simested i et netværksperspektiv med Testrup, Østerbølle og Aalestrup, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes på tværs.

STRANDBY

Vesthimmerlands
Kommune

Arbejde strategisk med at udvikle Strandby som profillandsby med afsæt i landskab, rekreative forbindelser og nye bosætningsformer.

Arbejde strategisk med sanering og oprydning i udtjente bygninger.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Igangsætte strategisk nedrivning og forskønnelse af tomme boliger samt forbedre de fysiske omgivelser, særligt i områder med nærhed til landskab og rekreative kvaliteter.
- Anvende flexboligordningen aktivt til at tiltrække deltidsbeboere og understøtte istandsættelse af eksisterende boliger.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte adgang til hverdagsfunktioner gennem gode forbindelser til Farsø og nærliggende byer.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte beboerforeningen og lokale initiativer med fokus på at opbygge nye fællesskaber og styrke engagementet i landsbyen.
- Arbejde for etablering af enkle, samlende mødesteder i byen.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Udnytte og forbedre eksisterende sti- og cykelforbindelser til omkringliggende byer og rekreative områder.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Igangsætte konkrete projekter, der styrker koblingen mellem landsbyen, vandet og skoven gennem bedre adgang, synlighed og opholdsmuligheder.
- Udvikle mindre fysiske greb, der integrerer landskabet i landsbyens hverdagsrum.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Understøtte samarbejde mellem kommune og lokale aktører om udvikling af landsbyens rekreative potentialer.

ULLITS

Vesthimmerlands
Kommune

Arbejde aktivt for at fastholde dagligvarebutik, friskole og daginstitution, styrke boligudbuddet gennem konkrete lokale projekter og understøtte fællesskabet i Ullits i tæt samarbejde med foreninger og lokale aktører.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Udpege og klargøre huludfyldningsgrunde samt igangsætte projekter for opdeling og omdannelse af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper.
- Målrette boligudbuddet mod børnefamilier og yngre tilflyttere for at understøtte friskole og dagtilbud.
- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen '*Handelslivet i landdistrikterne*'.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte og videreudvikle Ullits Friskole & SFO som centralt omdrejningspunkt for hverdagsliv og bosætning.
- Fastholde sammenhængen mellem skole, dagtilbud og fritidsliv.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte det aktive foreningsliv og de mange mødesteder som grundlag for fællesskab og lokal handlekraft.
- Understøtte samarbejde mellem kommune, foreninger og lokale aktører om fastholdelse af service og udvikling af landsbyen.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Fastholde og forbedre gode transportforbindelser og cykelstier til Farsø og øvrige nærliggende byer.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Udnytte og synliggøre rekreative stiforbindelser som en del af landsbyens hverdagsliv og bosætningsprofil.

ERHVERV OG HANDELSLIV

- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen '*Handelslivet i landdistrikterne*'.

VEGGER

Vesthimmerlands
Kommune

Prioritere indsatser, der styrker samspillet mellem landsbyerne, understøtter lokale funktioner og fastholder Vegger som en attraktiv bosætningslandsby i et stærkt netværk. Markedsfør Vegger som en attraktiv bosætningslandsby med gode pendlermuligheder til Aalborg og de større byer i Vesthimmerland.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte bosætning ved at synliggøre Vegger som landsby med stærkt fællesskab og gode forbindelser til arbejdspladser i regionen.
- Målrette og formidle boligudbuddet mod børnefamilier og tilflyttere ved at synliggøre landsbyens fællesskab og adgang til service og fritidstilbud i de omkringliggende byer.
- Styrke det lokale handelsliv ved at understøtte dagligvarebutikken gennem synlighed, samarbejde og lokale initiativer samt inddrage den i indsatsen '*Handelslivet i landdistrikterne*'.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte hverdagsliv på tværs af kommunegrænser gennem gode forbindelser til skole og dagtilbud, herunder Skørbæk-Ejdrup Friskole.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte det stærke lokale engagement og videreudvikle borgerforeningens rolle i at igangsætte aktiviteter og projekter.
- Fastholde og udvikle mødesteder og lokale arrangementer som bærende elementer i fællesskabet.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøtte mobilitet til nærliggende byer og arbejdspladser gennem forbedrede transportløsninger og udnyttelse af eksisterende forbindelser.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Aktivere de rekreative forbindelser langs Halkær Ådal og omkring Halkær Sø som en del af landsbyens profil og hverdagsliv.
- Styrke koblingen mellem landsbyen og det omkringliggende landskab gennem stier og opholdsmuligheder.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Udvikle Vegger i et netværksperspektiv med Blære / Blære Stationsby, Ejdrup, Skivum og Gundersted, hvor service, fritidstilbud og mødesteder tænkes på tværs.

VESTER HORNUM

Vesthimmerlands
Kommune

Samle lokale aktører og Hornum i et fast samarbejde om konkrete initiativer og løbende udvikling af lokalområdet.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Synliggøre ledige boliger og bosætningsmuligheder aktivt, fx via fælles lokale initiativer og kommunal formidling.
- Understøtte vedligeholdelse og mindre forbedringer af eksisterende boliger og byrum for at styrke det samlede indtryk af byen.
- Understøtte den lokale købmand gennem lokale indkøbsinitiativer, samarbejde og synlighed som samlingspunkt i hverdagen.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Sikre gode og trygge hverdagsforbindelser til skole og fritidsliv i Hornum, fx gennem koordinering af transport og stiforbindelser.
- Understøtte daginstitutionen som lokalt samlingspunkt for børnefamilier.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte konkrete lokale aktiviteter som fællestræning, arrangementer og fællesspisning gennem små puljer og praktisk hjælp.
- Styrke brugen af hallen og købmanden som daglige mødesteder i byen.
- Koordinere konkrete aktiviteter og tilbud med Hornum, fx fælles arrangementer, fritidstilbud og brug af faciliteter.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Arbejde med konkrete løsninger for transport til Hornum, Farsø og Aars, fx samkørsel eller bedre udnyttelse af eksisterende busruter.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Forbedre adgang og opholdsmuligheder ved Chokoladebakkerne, fx med stier, skiltning og enkle opholdssteder.

VILSTED

Vesthimmerlands
Kommune

Prioriter strategisk sanering og oprydning i nedslidte og udtjente boliger.

Prioritere indsatser, der styrker samspillet mellem bosætning og turisme med afsæt i naturkvaliteterne.

Understøtte lokalt engagement ved aktivt at inddrage og udvikle nye kræfter i civilsamfundet.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Arbejde med opkøb, nedrivning og forskønnelse af nedslidte boliger for at styrke landsbyens samlede udtryk.
- Understøtte istandsættelse og omdannelse af ældre boliger gennem aktiv anvendelse af flexboligordningen for at tiltrække deltidsbeboere og nye målgrupper.
- Synliggøre Vilsted som bosætningsby med særlige kvaliteter for både børnefamilier og deltidsbeboere.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte Vilsted Friskole som centralt omdrejningspunkt for bosætning og hverdagsliv.
- Fastholde sammenhængen mellem skole, fritidsliv og lokalt fællesskab.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte generationsskifte i civilsamfundet ved at facilitere samarbejde mellem foreninger og engagere nye, yngre kræfter.
- Tilbyde rådgivning og støtte til lokale initiativer, der kan styrke fællesskab og aktivitet i byen.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøtte forbindelser til Ranum og Løgstør gennem forbedret koordinering af transport og udnyttelse af eksisterende stiforbindelser.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Udvikle og synliggøre Vilsted Sø som bærende element i landsbyens profil med fokus på friluftsliv, turisme og hverdagsbrug.
- Understøtte udviklingen af Vilsted som destinationspunkt for natur- og friluftsturisme med afsæt i Vilsted sø.
- Styrke koblingen mellem landsbyen og søen gennem stier, opholdssteder og formidling.

SAMARBEJDE OG NETVÆRK

- Udvikle Vilsted i samspil med Ranum og Overlade, hvor funktioner og aktiviteter kan supplere hinanden.

VINDBLÆS

Vesthimmerlands
Kommune

Prioritere indsatser, der styrker samarbejdet med Skarp Salling og understøtter Vindblæs som en velfungerende oplandslandsby med stærkt lokalt fællesskab.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Understøtte bosætning ved at synliggøre Vindblæs som attraktiv landsby med skole, fællesskab og gode forbindelser til Løgstør og regionale arbejdspladser.
- Formidle det varierede boligudbud aktivt for at tiltrække børnefamilier og tilflyttere.
- Udvikle Vindblæs i et tæt netværk med Skarp Salling, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes som fælles funktioner.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Understøtte Toppedalskolen som centralt omdrejningspunkt for hverdagsliv og bosætning.
- Fastholde sammenhængen mellem skole, fritidsliv og lokale faciliteter i Vindblæs Multicenter.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte det stærke civilsamfund omkring multicentret gennem samarbejde, rådgivning og lokale udviklingsinitiativer.
- Videreudvikle multicentret som samlende mødested for både idræt, kultur og fællesskab.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Afprøve og udvikle borgerdrevne transportløsninger, herunder samkørsel og delebilsordninger.
- Understøtte gode forbindelser til Løgstør gennem kollektiv trafik og stiforbindelser.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Aktivere de rekreative kvaliteter ved Himmerlandsstien og de Himmerlandske Heder som en del af landsbyens profil og hverdagsliv.
- Styrke koblingen mellem landsbyen og landskabet gennem stier og opholdsmuligheder.

VOGNSILD

Arbejde målrettet med Vogsild som del af et fælles opland med Østrup og Vestrup, hvor bosætning, boligprojekter og fællesskaber udvikles i sammenhæng.

Prioriter strategisk opkøb og nedrivning af udtjente ejendomme

Vesthimmerlands
Kommune

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Igangsætte konkrete boligprojekter gennem nedrivning af tomme boliger, klargøring af byggegrunde og opdeling af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper.
- Afprøve borgerdrevne boligløsninger i samarbejde med Østrup og Vestrup, fx prøveboliger til børnefamilier, for at tiltrække nye borgere og genaktivere tomme huse.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Udvikle et tæt samarbejde med Østrup og Vestrup om skole, fritidsliv og mødesteder, med afsæt i Minihallen og eksisterende fælles aktiviteter.
- Koordinere og styrke fælles brug af faciliteter og aktiviteter på tværs af byerne for at skabe et mere samlet og robust lokalområde.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte udviklingen af naturrummet og andre uformelle mødesteder som samlingspunkter for både lokale og nabobyer.
- Styrke beboerforeningen og lokale initiativer gennem støtte til aktiviteter, der kan engagere flere – særligt nye og yngre frivillige.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Forbedre forbindelsen til Østrup og Vestrup gennem udvikling og synliggørelse af stiforbindelser samt arbejde for bedre transportmuligheder til Aars og Farsø.

ØSTRUP

Vesthimmerlands
Kommune

Strategisk opkøb og nedrivning af nedslidte ejendomme.

Prioritere indsatser, der styrker netværkssamarbejdet mellem Østrup, Vognsild og Vestrup.

BOSÆTNING OG BYMILJØ

- Igangsætte opkøb, nedrivning og forskønnelse af tomme boliger samt klargøre huludfyldningsgrunde.
- Understøtte omdannelse af eksisterende boliger til mindre og mere fleksible boligtyper målrettet børnefamilier og tilflyttere.
- Indgå i afprøvning af borgerdrevne boligløsninger i samarbejde med Vognsild, fx prøveboliger.
- Udvikle Østrup i et tæt netværk med Vognsild og Vestrup, hvor service, fritidsliv og mødesteder tænkes som fælles funktioner.
- Arbejde med fælles afklaring af roller og styrker mellem landsbyerne.

BØRN, UNGE OG HVERDAGSLIV

- Udvikle et tæt samarbejde med Vognsild og Vestrup om skole, fritidsliv og mødesteder, med afsæt i Minihallen og eksisterende fælles aktiviteter.
- Styrke samarbejdet om fritidsaktiviteter og faciliteter på tværs af landsbyerne.

FÆLLESSKAB OG LOKALE KRÆFTER

- Understøtte lokale ildsjæle og foreninger gennem facilitering, rådgivning og mindre puljer.
- Videreudvikle eksisterende mødesteder som forsamlingshus, klubhus og fælles faciliteter.

MOBILITET OG TILGÆNGELIGHED

- Understøtte bedre forbindelser til Aalestrup og Aars gennem lokale transportløsninger og styrkelse af stiforbindelser.
- Synliggøre og forbedre stiforbindelsen til Aalestrup.

NATUR OG LANDSBYPROFIL

- Aktivere lokale rekreative kvaliteter, herunder naturrum, skovområde og nærhed til Lerkenfeld Ådal samt Himmerlandsstien.

**Vesthimmerlands
Kommune**

Handlekatalog

Strategisk planlægning for landsbyerne